COMING SOON!!!

MATHS CONCEPT BOOK

- 40થી વધુ ચેપ્ટર્સ
- સ્વાધ્યાય માટેના પૂરતાં ઉદાહરણો (સોલ્યુશન સાથે)
- જરૂર લાગે ત્યાં Short Tricks
- Concept મુજબની સમજૂતી

VARTMAN ACADEMY

AVAILABLE COURSES

જનરલ બેચ ગુજરાત સરકારની તમામ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના મોટાભાગના અભ્યાસક્રમને આવરી લેતી 4 મહિનાની બેચ

ગણિત - રીઝનીંગના વધતાં જતાં મહત્વને ધ્યાનમાં રાખી ગણિત - રીઝનીંગની સ્પેશ્યલ બેચ **ગણિત-રીઝનીંગ**

અંગ્રેજી અંગ્રેજી જેવા મહત્વના વિષયનું પાયાથી જ્ઞાન આપતી સ્પેશ્યલ બેચ

વિશેષતાઓ

• નિષ્ણાત અને અનુભવી FACULTIES • LIBRARYની સગવડ • વ્યક્તિગત માર્ગદર્શન
• નિયમિત ટેસ્ટ • પધ્ધતિસરની ક્લાસ નોટ્સ • દરેક વિષયનું પધ્ધતિસરનું મટીરીયલ
• A.C. CLASS ROOMS • અદ્યતન સુવિધાઓ

VARTMAN 24/7

ગુજરાત સરકારની તમામ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ જેવી કે તલાટી, જુનિયર ક્લાર્ક, સિનિયર ક્લાર્ક, P.S.I, કોન્સ્ટેબલ, Dy.S.O / નાયબ મામલતદાર, Class I-II, BANK CLERK / P.O, S.S.Cની પરીક્ષાઓનું માર્ગદર્શન આપતી સંસ્થા.

REASONING BOOK

INDEX

CHAPTER 01 - રોમન અંક 01
CHAPTER 02 - દિશાસૂઝ 09
CHAPTER 03 - ક્રમ 20
CHAPTER 04 - સંખ્યા શ્રેણી 28
CHAPTER 05 - અક્ષર શ્રેણી 43
CHAPTER 06 - સંકેત-વિસંકેત 50
CHAPTER 07 - પ્રમાણની તુલના 63
CHAPTER 08 - વર્ગીકરણ 68
CHAPTER 09 - બેઠક વ્યવસ્થા 70
CHAPTER 10 - લોહીના સંબંધો 80
CHAPTER 11 - શ્રેણી 86
CHAPTER 12 - ઘડિયાળ 89

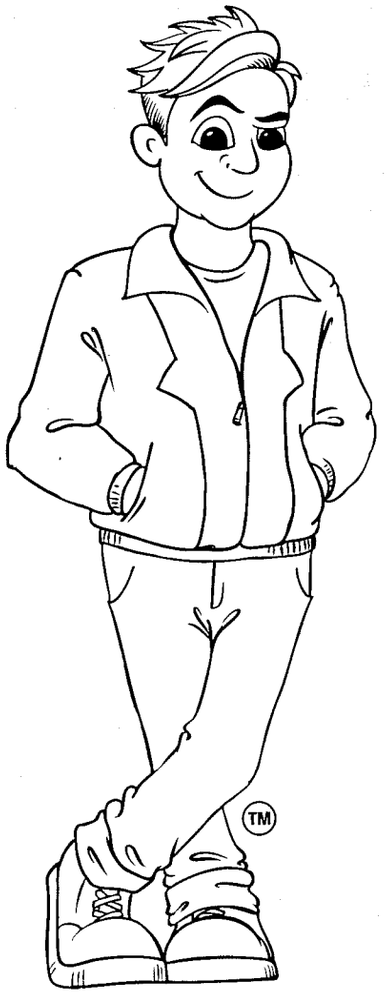

તો સાહેબ હેંડો, શરૂ કરીયે!!!

Character Disclaimer :

The character 'JIGO' is a work of fiction. Names, characters, businesses, places, events and incidents are either the products of the author's imagination or used in a fictitious manner. Any resemblance to actual persons, living or dead, or actual events is purely coincidental.

©®

Certain characters or artwork are trademark and copyright of Vartman. All Rights Reserved.

CHAPTER 01

Roman Numbers
રોમન અંક

શૂન્યની શોધ થયા પછી રોમન અંકની કોઇ જ જરૂરિયાત રહી નથી. આ ઉપરાંત હવે સામાન્ય રીતે કોઇને રોમન અંકનું જ્ઞાન રહ્યું નથી. પરંતુ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં 'રોમન અંક'ના પ્રશ્નો ઘણી વાર પૂછાતા હોય છે. તો સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના ઉમેદવાર તરીકે રોમન અંકનું જ્ઞાન હોવું જરૂરી છે. સમજ્યો જીગા!!

→ રોમન અંકનો ખ્યાલ ખૂબ જ સરળ છે. એક વાર સમજ્યા પછી તમે કોઇ પણ અંકને રોમન અંકમાં લખી શકો છો.

→ રોમન અંક શીખવા માટે 'સ્થાનિક કિંમત' વિષે સમજવું જરૂરી છે

સ્થાનિક કિંમત

કોઇ પણ સંખ્યામાં તેના સ્થાનના આધારે દરેક અંકની એક ચોક્કસ કિંમત હોય છે. જેને તેની 'સ્થાનિક કિંમત' કહે છે.

દસ લાખ	લાખ	દસ હજાર	હજાર	શતક	દશક	એકમ
1000000	100000	10000	1000	100	10	1

- દા.ત. 234માં

  2નું શતકનું સ્થાન છે, આથી 2ની સ્થાનિક કિંમત = 2 x 100 = 200
  3નું દશકનું સ્થાન છે, આથી 3ની સ્થાનિક કિંમત = 3 x 10 = 30
  4નું એકમનું સ્થાન છે, આથી 4ની સ્થાનિક કિંમત = 4 x 1 = 4

  234

  દરેક અંકની સ્થાનિક કિંમતનો સરવાળો મૂળ સંખ્યા જ થાય.

  આ સાથે દાર્શનિક કિંમત પણ સમજી લઈએ.

દાર્શનિક કિંમત

કોઇ પણ અંકની દાર્શનીક કિંમત જે તે અંક પોતે જ હોય છે.

- વ્યુત્પત્તિગત પણ કહેવાય છે.

- દા.ત. 234માં

  2ની દાર્શનિક કિંમત = 2
  3ની દાર્શનિક કિંમત = 3
  4ની દાર્શનિક કિંમત = 4

● રોમન અંકના નિયમો

નિયમ નં. 1 : રોમન અંકમાં કોઈ પણ નિશાની સતત ચાર વખત ન આવે

નિયમ નં. 2 : રોમન અંકની ગોઠવણી તેની સ્થાનિક કિંમતના આધારે જ થાય
- રોમન અંક મુખ્યત્વે અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોનો ઉપયોગ કરીને લખાય છે
- રોમન અંકમાં 1 ને I લખાય તો 2 એટલે બે વખત II અને 3 એટલે ત્રણ વખત III
હવે, નિયમ નં. 1 મુજબ 4 એટલે ચાર વખત IIII નહી લખી શકાય.

નિયમ નં. 3 : રોમન અંકમાં કોઈ એક નિશાનીની આગળ કોઇ બીજી નિશાની લખતા તે મૂળ અંકમાંથી બાદ થશે (બાદ કરવા આગળ કોઇ એક જ અંક લખી શકાય)
5 એટલે V લખાય. આથી, 4 એટલે 'V' ની આગળ 'I' લખાશે : 4 - IV

નિયમ નં. 4 : રોમન અંકમાં કોઈ નિશાનીની પાછળ કોઈ નિશાની લખતા તે મૂળ અંકમાં ઉમેરાય છે
અને 6 એટલે Vની પાછળ 'I' લખાશે : 6 - VI
આ જ રીતે, 7 - VII, 8 - VIII
ફરી 9 એટલે 'V' પાછળ ચાર વખત 'I' નહીં લખી શકાય
તો 10 એટલે X થાય.
આથી, 10માંથી 1 બાદ કરતાં 9 મળે. આમ, 'X' ની આગળ I એટલે 'IX' લખતાં 9 મળે.

1 થી 10 સુધીના અંકોના લોજીકના આધારે જોયા વગર 1 થી 10 સુધી લખો.

1 - I	3 - III	5 - V	7 - VII	9 - IX
2 - II	4 - IV	6 - VI	8 - VIII	10 - X

હવે નિયમ નં. 2 મુજબ 10 પછીના દરેક અંકોની ગોઠવણી તેની સ્થાનિક કિંમતના આધારે થશે.

EXERCISE - 1

11 → 10 + 1 → 10 = X, 1 - I → XI

12 → 10 + 2 → 10 = X, 2 - II → XII

13 → 10 + 3 → 10 = X, 3 - III → XIII

14 → 10 + 4 → 10 = X, 4 - IV → XIV

15 → 10 + 5 → 10 = X, 5 - V → XV

16 → 10 + 6 → X□ = □, □ = □ → □

17 → 10 + 7 → □ = □, □ = □ → □

18 → 10 + 8 → □ = □, □ = □ → □

19 → 10 + 9 → □ = □, □ = □ → □

20 એટલે XX લખાશે. હવે 21 થી 29 સુધી લખી શકાય. લખો તો પછી નીચેના અંકો, જીગેશકુમાર.

EXERCISE - 2

23 → 20 + 3 → 20 = XX, 3 - III → XXIII

25 → 20 + 5 → XX = □, 5 = V → XXV

27 → 20 + 7 → XX = □, 7 = VII → XXVII

29 → 20 + 9 → XX = □, 9 = IX → XXIX

આ જ રીતે 30 કેમ લખાય એ ખ્યાલ આવી જાય તો તમે 31 થી 39 લખી શકો. (30 એટલે XXX)

● 37 → 30 + 7 → 30 = □, 7 = VII → XXXVII

તો હવે આપણે દશકની સંપૂર્ણ સીરીઝ શીખી લઈએ. જેનાથી તમે 199 સુધી રોમન અંક લખી શકશો.

● 10 - X 20 - XX 30 - XXX

40 - હવે નિયમ નં. 1 મુજબ ચાર વખત X નહીં લખી શકાય. આથી, 50નો મૂળાક્ષર જાણવો જરૂરી છે.
50 એટલે 'L' થાય તો 40 એટલે 50 - 10 = 40
આથી, L ની આગળ 'X' લખવાથી 40 થાય. (નિયમ નં. 3)

● 40 - XL (50 - L)

60 - હવે, નિયમ નં. 5 મુજબ કોઈ નિશાની પાછળ લખવાથી મૂળ અંકમાં ઉમેરાશે. (60 = 50 + 10)
આથી, Lની પાછળ X લખવાથી 60 થાય.

● 60 - LX 70 - LXX 80 - LXXX

90 - ફરી 90 એટલે 'L'ની પાછળ ચાર વખત X નહીં લખાય. આથી 100 નો મૂળાક્ષર જાણવો જરૂરી છે.
100 એટલે 'C' થાય તો 90 એટલે 100 - 10 = 90
આથી 'C' ની આગળ 'X' લખવાથી 90 થાય. (નિયમ નં. 3)

● 90 - XC 100 - C

10 થી 100 સુધીના અંકોના લોજીકના આધારે જોયા વગર 10 થી 100 સુધી લખો. (10 થી 100 વચ્ચે 10ના ગુણાંકમાં આવતા અંકો)

10 - X	30 - XXX	50 - L	70 - LXX	90 - XC
20 - XX	40 - XL	60 - LX	80 - LXXX	100 - C

નિરજ ભરવાડ - હવે, તમે 199 સુધીના રોમન અંકો લખી શકો.

જીગો - કેવી રીતે?

નિરજ ભરવાડ - સમજાવું.

- દા.ત. 34 ને રોમન અંકમાં કેવી રીતે લખાય ?
  તો અહીં 3 ની સ્થાનિક કિંમત = 3 x 10 = 30
  અને 4 ની સ્થાનિક કિંમત 4 x 1 = 4
  આથી,
  34 = 30 + 4 = XXX + IV = XXXIV
- 77 = 70 + 7 = LXX + VII = LXXVII
- 149 = 100 + 40 + 9 = C + XL + IX = CXLIX

નિરજ ભરવાડ - ખ્યાલ આવ્યો, જીગા?

નિરજ ભરવાડ - હવે, નીચેના અંકોને રોમન અંકમાં લખો.

EXERCISE - 3

49 - ☐ 67 - ☐ 84 - ☐ 99 - ☐
111 - ☐ 145 - ☐ 193 - ☐

હવે, આપણે શતકની સીરીઝ શીખી લઈએ.

- 100 - C 200 - CC 300 - CCC

હવે, 400 એટલે ચાર વખત 'C' નહીં લખી શકાય. આથી, 500 - 100 = 400 હવે 500 = D થાય. આથી 'D'ની આગળ 'C' લખાશે. 400 = CD

- 400 - CD 500 - D

600 એટલે 500 + 100 આથી, 'D' ની પાછળ 'C' લખાશે.

- 600 - DC 700 - DCC 800 - DCCC

900 એટલે D પછી ચાર વખત 'C' નહીં લખી શકાય. આથી, 1000 - 100 = 900 હવે, 1000 = M થાય. આથી 'M' ની આગળ 'C' લખાશે. 900 = CM

- 900 - CM 1000 - M

નીચેના અંકોનું લોજીક સમજી, 100-1000ની સીરીઝ જોયા વગર લખો.

- 100 - C 300 - CCC 500 - D 700 - DCC 900 - CM
  200 - CC 400 - CD 600 - DC 800 - DCCC 1000 - M

નિરજ ભરવાડ - હવે તમે 1999 સુધીના રોમન અંકો લખી શકો.
પૂછતાં નહીં કેવી રીતે, કેમકે હું કહું જ છું, હો...

નિયમ નં. 2 (રોમન અંકની ગોઠવણી સ્થાનિક કિંમત આધારે)

- 234 = 200 + 30 + 4
  = CC + XXX + IV
  = CCXXXIV
- 783 = 700 + 80 + 3
  = DCC + LXXX + III
  = DCCLXXXIII
- 1659 = 1000 + 600 + 50 + 9
  = M + DC + L + IX
  = MDCLIX

EXERCISE - 4

નિરજ ભરવાડ - જીગાભાઈ, હવે નીચેના અંકોને રોમન અંકમાં લખો.

(1) 444 CDXLIV (2) 786 ☐ (3) 827 ☐
(4) 617 ☐ (5) 1532 ☐ (6) 1928 ☐

હવે, આપણે હજારની સીરીઝ શીખી લઈએ.

- 1000 - M 2000 - MM 3000 - MMM

4000 એટલે ચાર વખત M નહીં લખી શકાય. આથી, 5000 - 1000 = 4000 હવે, મજાની વાત એ છે કે 5000ને રોમન અંકમાં ન લખી શકાય. આથી, 4000ને પણ રોમન અંકમાં ન લખી શકાય.

આમ, રોમન અંક 3999 સુધી જ લખી શકાય.

EXERCISE - 5

નીચે આપેલ અંકોને રોમન અંકમાં લખો

(1) 1111 ☐ (2) 1050 ☐ (3) 2760 ☐
(4) 2002 ☐ (5) 3050 ☐ (6) 3888 ☐

નોંધ

0 (શૂન્ય - Zero) ને રોમન અંકમાં ન લખી શકાય. કારણ કે, શૂન્યની શોધ થઈ તે પહેલાં અંકો રોમન અંકમાં લખાતાં અને શૂન્યની શોધ થયા બાદ રોમન અંકની જરૂર નથી પડી.

દા.ત. 1023 = 1000 + 0 + 20 + 3
= M + +XX +III
= MXXIII

આ સાત મૂળાક્ષરોના આધારે નીચેનું ટેબલ લખી શકાય કે જે તમે અગાઉ લખ્યું.

● 1 - I 5 - V 10 - X 50 - L 100 - C 500 - D 1000 - M

1	I	10	X	100	C	1000	M
2	II	20	XX	200	CC	2000	MM
3	III	30	XXX	300	CCC	3000	MMM
4	IV	40	XL	400	CD		
5	V	50	L	500	D		
6	VI	60	LX	600	DC		
7	VII	70	LXX	700	DCC		
8	VIII	80	LXXX	800	DCCC		
9	IX	90	XC	900	CM		
10	X	100	C	1000	M		

તો જુગાભઈ, આ છે રોમન અંકોની રમત.

અને આ ટેબલ પરથી તમે 3999 સુધીની કોઈપણ સંખ્યાને રોમન અંકમાં લખી શકો.

ANSWERS

EXERCISE - 1

(1) 11 - XI (2) 12 - XII (3) 13 - XIII (4) 14 - XIV (5) 15 - XV
(6) 16 - XVI (7) 17 - XVII (8) 18 - XVIII (9) 19 - XIX (10) 20 - XX

EXERCISE - 2

(1) 23 - XXIII (2) 25 - XXV (3) 27 - XXVII (4) 29 - XXIX

EXERCISE - 3

49 → 40 + 9 → XLIX
67 → 60 + 7 → LXVII
84 → 80 + 4 → LXXXIV
99 → 90 + 9 → XCIX
111 → 100 + 10 + 1 → CXI
145 → 100 + 40 + 5 → CXLV
193 → 100 + 90 + 3 → CXCIII

નોંધ

49 ને 50 - 1 તો 'L' ની આગળ 'I' = IL આમ નહીં લખી શકાય. કારણ કે રોમન અંકની ગોઠવણી હંમેશાં તેના અંકોની સ્થાનિક કિંમતના આધારે જ થાય. (નિયમ નં. 2)

EXERCISE - 4

444 → 400 + 40 + 4 = CDXLIV
617 → 600 + 10 + 7 = DCXVII
786 → 700 + 80 + 6 = DCCLXXXVI
1532 → 1000 + 500 + 30 + 2 = MDXXXII
827 → 800 + 20 + 7 = DCCCXXVII
1928 → 1000 + 900 + 20 + 8 = MCMXXVIII

EXERCISE - 5

1111 → 1000 + 100 + 10 + 1 = MCXI
1050 → 1000 + 0 + 50 + 0 = ML
2760 → 2000 + 700 + 60 + 0 = MMDCCLX
2002 → 2000 + 0 + 0 + 2 = MMII
3050 → 3000 + 0 + 50 + 0 = MMML
3888 → 3000 + 800 + 80 + 8 = MMMDCCCLXXXVIII
3888 એ રોમન અંકમાં લખાતી સૌથી લાંબી સંખ્યા છે.

EXERCISE - 6

Q1) 39 રોમન અંકમાં કેવી રીતે લખાય? A. _____

Q2) 49 રોમન અંકમાં કેવી રીતે લખાય? A. _____

Q3) XXIV ને અંકમાં કેવી રીતે લખાય? A. _____

Q4) LIX ને અંકમાં કેવી રીતે લખાય? A. _____

Q5) V, X, XV, XX, XXV ? A. _____

Q6) I, V, X, L, C ? A. _____

Q7) XX, XL, LX, LXXX ? A. _____

Q8) XXII, LIV, LXIX, XLIV, XC ને ઉતરતા ક્રમમાં ગોઠવતાં વચ્ચે કયો અંક આવે? A. _____

Q9) L, C, V, M, I ચડતા ક્રમમાં ગોઠવો. A. _____

Q10) V : XXV :: X ? A. _____

ANSWERS

(1) XXXIX (2) XLIX (3) 24 (4) 59 (5) XXX (6) D (7) C (8) LIV
(9) I, V, L, C, M (10) C

તો જીગાભઈ હેંડો, એક નવી દિશા તરફ જઈએ?

CHAPTER 02

Direction Sense
દિશાસૂઝ

- આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં વિદ્યાર્થીની દિશા સૂચકતાં ચકાસી સામાન્ય તાર્કિક પ્રશ્નો પૂછાય છે.
- દિશાના પ્રશ્નોને Solve કરવા માટે ધ્યાનમાં રાખવા જેવી કેટલીક બાબતો.

કોઈપણ સ્થળેથી
↑ ઉપરની દિશા-ઉત્તર
↓ નીચેની દિશા-દક્ષિણ
→ જમણી બાજુ- પૂર્વ
← ડાબી બાજુ –પશ્ચિમ

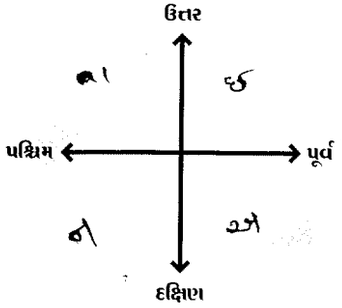

- આ ચાર દિશા ઉપરાંત ચાર ખૂણાઓ પણ ધ્યાનમાં રાખવા

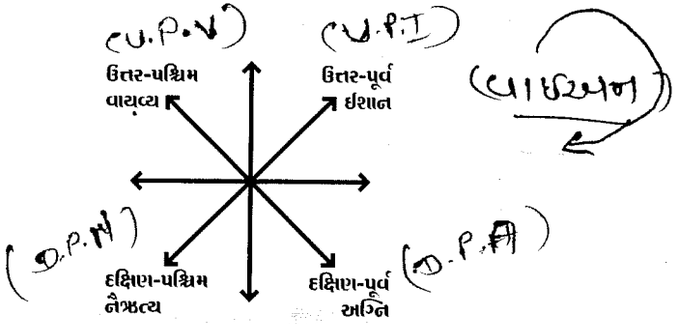

- આ પ્રકરણમાં સૌથી મહત્વની બાબત ડાબો-જમણો 'વળાંક' છે.

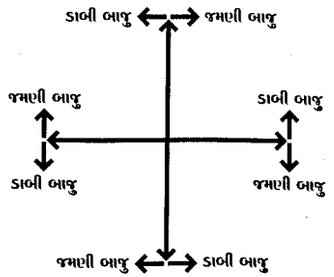

→
જમણી બાજુ
ઘડિયાળની દિશા તરફ

←
ડાબી બાજુ
ઘડિયાળની વિરુધ્ધ દિશા તરફ

4

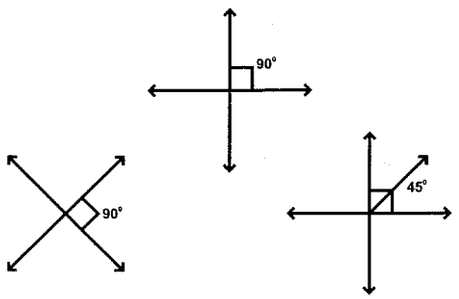

- બે મુખ્ય દિશાઓ 90° નો ખૂણો બનાવે છે
- મુખ્ય દિશા અને વચ્ચેની દિશાઓ 45° નો ખૂણો બનાવે છે

5 'Starting Point' ને અલગ દર્શાવવું

6 'પાયથાગોરસના સિદ્ધાંત'ના આધારે ઘણીવાર પ્રશ્નો પૂછાય છે

પાયથાગોરસના સિદ્ધાંત
$AB^2+BC^2=AC^2$

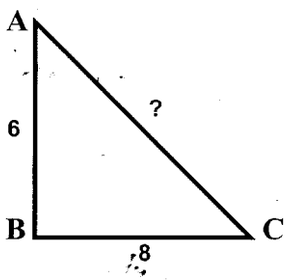

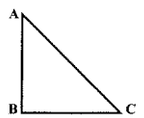

$AB^2+BC^2=AC^2$
$6^2 + 8^2 = AC^2$
$36 + 64 = AC^2$
$100 = AC^2$
$10 = AC$

નિરજ ભરવાડ - જીગા, OKAY છે?

જીગો - યસ સર ઓકે છે

DIRECTION SENSE

Basic Level

1 લાલુ પ્રસાદ એક સ્થળેથી બીજા સ્થળે ચાલવાનું શરૂ કરે છે. સૌ પ્રથમ પૂર્વ દિશા તરફ 5 km ચાલીને ડાબી બાજુ વળીને 5 km ચાલી ડાબી બાજુ વળી ફરી 5 km ચાલે છે. તો હવે લાલુ પ્રસાદ તેના મૂળ સ્થાનેથી કેટલા અંતર દૂર હશે?

(A) 10 km (B) 15 km (C) 5 km (D) 0 km

Basic Level

2 ભૂરો એક દિવસ દક્ષિણ દિશા તરફ 10 km ચાલે છે, ત્યારબાદ જમણી બાજુ વળીને 5 km ચાલે છે, ફરી 10 km જમણી બાજુ વળીને ચાલે છે અંતે ભૂરો ડાબી બાજુ વળીને 10 km ચાલે છે તો ભૂરો મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશામાં અને કેટલો દૂર હશે?

(A) પશ્ચિમ - 5 km (B) પશ્ચિમ - 15 km (C) પૂર્વ - 5 km (D) પૂર્વ - 15 km

3 કૈલાશ મૂળ સ્થાન પરથી પૂર્વ દિશા તરફ 25 km ચાલે છે ત્યારબાદ ડાબી બાજુ વળીને 30 km ચાલે છે, ફરી જમણી બાજુ વળીને 25 km ચાલે છે ત્યારબાદ જમણી બાજુ વળીને 55 km ચાલે છે, અને અંતે જમણી બાજુ વળીને 40 km ચાલે છે, તો કૈલાશ મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશા તરફ હશે?

(A) અગ્નિ (B) દક્ષિણ (C) પૂર્વ (D) વાયવ્ય

4 હિરેન દક્ષિણ દિશા તરફ 3 km ચાલીને જમણી બાજુ વળીને 4 km ચાલે છે તો હિરેન મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશામાં અને કેટલો દૂર હશે?

(A) નૈઋત્ય - 7 km (B) દક્ષિણ - 7 km (C) નૈઋત્ય - 5 km (D) નૈઋત્ય - 12 km

5 કૃણાલ 10 km ઉત્તર તરફ ચાલે છે, ત્યારબાદ 6 km દક્ષિણ તરફ ચાલે છે અને પછી 3 km પૂર્વ તરફ ચાલે છે તો કૃણાલ તેના મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશામાં અને કેટલા અંતરે દૂર હશે?

(A) ઈશાન - 5 km (B) ઉત્તર - 19 km (C) ઈશાન - 19 km (D) પૂર્વ - 5 km

6 તમે ઉત્તર દિશા તરફ જાઓ અને જમણી બાજુ વળી ફરી જમણી બાજુ વળી અંતે ડાબી બાજુ વળીને ઊભા રહો તો તમારો મોં કઈ દિશા તરફ હશે?

(A) ઉત્તર (B) પશ્ચિમ (C) ઈશાન (D) પૂર્વ

7 મહેશ ઉત્તર દિશા તરફ ચાલવાનું શરૂ કરે છે, થોડું આગળ ચાલી ડાબી બાજુ વળી ફરી જમણી બાજુ વળીને જમણી બાજુ વળીને ઉભો રહે છે તો મહેશનું મોં કઈ દિશામાં હશે?

(A) પૂર્વ (B) પશ્ચિમ (C) ઉત્તર (D) દક્ષિણ

8 સૂર્યોદય સમયે પ્રશાંતનો પડછાયો તેની ડાબી બાજુ પડે છે, તો પ્રશાંત કઈ દિશા તરફ મોં રાખીને ઉભો હશે?

(A) પશ્ચિમ (B) ઉત્તર (C) અગ્નિ (D) દક્ષિણ

9 શ્રી હિટલર એકવાર ચાલવાનુ શરૂ કરી, ડાબી બાજુ વળી, પછી જમણી બાજુ વળી, ફરી જમણી બાજુ વળી, ડાબી બાજુ વળી, અંતે જમણી બાજુ વળીને ઉભો રહે ત્યારે જો તેમનું મોં પશ્ચિમ દિશા તરફ હોય તો શ્રી હિટલરે કઈ દિશા તરફ ચાલવાની શરૂઆત કરી હશે?

(A) દક્ષિણ (B) પશ્ચિમ (C) પૂર્વ (D) ઉત્તર

**જીગલા હવે થોડું અઘરું ગણીએ ચલો,
બીતો નહી દોસ્ત હોં.... હો.ને...**

Advance Level

10. રોહન ઉત્તર તરફ ચાલવાનું શરૂ કરે છે તે 3 km ચાલીને ડાબી બાજુ વળીને ફરી 2 km ચાલે છે ત્યારબાદ ડાબી બાજુ 90° ફરીને 3 km ચાલે છે અંતે રોહન 90° ડાબી બાજુ વાળીને 3 km ચાલે છે તો તે મૂળ સ્થાનેથી કેટલા અંતરે અને કઈ દિશામાં હશે?
(A) મૂળ સ્થાને (B) પશ્ચિમ - 5 km (C) પૂર્વ - 1 km (D) પૂર્વ - 3 km

11. જીગો સૂર્યોદય તરફ 10 km ચાલીને ડાબી બાજુ વળીને 5 km ચાલે છે, ત્યારબાદ પૂર્વ દિશામાં 6 km ચાલે છે પછી દક્ષિણ દિશામાં 5 km ચાલીને સૂર્યાસ્ત બાજુ 3 km ચાલે છે તો જીગો મૂળ સ્થાનેથી કેટલા અંતરે હશે?
(A) 19 km (B) 13 km (C) 16 km (D) 21 km

12. મગન સૂર્યાસ્તની વિરુધ્ધ દિશામાં ચાલવાનું શરૂ કરે છે. 100 km ચાલ્યા બાદ જમણી બાજુ વળી 60 km ચાલે છે ત્યારબાદ 180° ફરીને ફરીથી 60 km ચાલે છે અને ત્યારબાદ ડાબી બાજુ વળીને 120 km ચાલે છે તો મગન મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશામાં અને કેટલો દૂર હશે?
(A) પશ્ચિમ - 20 km (B) પૂર્વ - 20 km (C) પૂર્વ - 220 km (D) દક્ષિણ - 180 km

13. સુમન ઘરેથી ગાડી લઈને ઓફિસ જવા નીકળે છે તે 15 km ઉત્તર તરફ જઈને ડાબી બાજુ વળે છે, ત્યારબાદ 10 km ચાલે છે ત્યારબાદ દક્ષિણ દિશા તરફ 5 km ચાલે છે, ત્યારબાદ ડાબી બાજુ વળીને 8 km ચાલે છે અંતે દક્ષિણ દિશા તરફ 10 km ચાલી ઓફિસ પર પહોંચે છે, તો સુમનની ઓફિસ તેના ઘરથી કેટલી દૂર અને કઈ દિશામાં હશે?
(A) પૂર્વ - 3 km (B) પૂર્વ - 18 km (C) પશ્ચિમ - 18 km (D) પશ્ચિમ - 2 km

14. એક વ્યક્તિનું બાળક ખોવાઈ જાય છે તે વ્યક્તિ તેના બાળકની શોધમાં 90 મીટર પૂર્વ તરફ જઈને જમણી બાજુ વળીને 20 મીટર ચાલીને જમણી બાજુ વળીને 30 મીટર ચાલે છે. અંતે તે જમણી બાજુ વળીને 100 મીટર ચાલે છે અને તેનું બાળક મળી જાય છે, તો તે બાળક ઘરેથી કેટલું દૂર અને કઈ દિશામાં હતું?
(A) 100 mtr - ઈશાન (B) 100 mtr - પૂર્વ (C) 80 mtr - ઉત્તર (D) 140 mtr - પૂર્વ

15. જીગો સૂર્યાસ્તની વિરુધ્ધ દિશામાં 6 km ચાલી ડાબી બાજુ વળી 8 km ચાલી ઉભો રહે છે તો હવે જીગો મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશામાં અને કેટલા અંતરે હશે?
(A) ઈશાન - 10 km (B) અગ્નિ - 10 km (C) ઉત્તર - 14 km (D) ઈશાન - 14 km

16. ભુરીયો દક્ષિણ તરફ 5 km ચાલી પૂર્વ તરફ અમુક અંતર કાપે છે. મુસાફરીના અંતે ભૂરીયો મૂળ સ્થાનેથી 13 km ના અંતરે હોય તો ભુરાએ પૂર્વ તરફ કેટલા કિ.મી.નું અંતર કાપ્યું હોય?
(A) 13 km (B) 18 km (C) 8 km (D) 12 km

17. એક વ્યક્તિ વાયવ્ય દિશા તરફ મોં કરીને ઉભો છે, તે 90° જમણી તરફ વળી, 180° ફરી અંતે 45° ડાબી બાજુ ફરે છે તો હવે તે વ્યક્તિનું મોં કઈ દિશા તરફ હશે?
(A) દક્ષિણ (B) અગ્નિ (C) નૈઋત્ય (D) પશ્ચિમ

Advance Level

18. ધવલ તેના મૂળ સ્થાનેથી ઉત્તર દિશામાં 3 km ચાલી જમણી બાજુ વળી 8 km ચાલી ડાબી બાજુ વળી 3 km ચાલી ઉભો રહે છે તો,
(1) ધવલનું મોં કઈ દિશા તરફ હશે? (2) તે મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશા તરફ હશે?
(3) તે મૂળ સ્થાનેથી કેટલા અંતરે હશે ?

19. જીગો 20 km સૂર્યોદય તરફ ચાલી ડાબી બાજુ 90° વળી 7 km ચાલી 90° ડાબી બાજુ વળી 12 km ચાલી અંતે દક્ષિણ દિશામાં 7 km ચાલી ડાબી બાજુ ફરી ઉભો રહે છે તો,
(1) જીગાનું મોં કઈ દિશા તરફ હશે? (2) તે મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશા તરફ હશે?
(3) તે મૂળ સ્થાનેથી કેટલા અંતરે હશે ?

20. ભૂરો પૂર્વ દિશામાં 5 km ચાલી જમણી બાજુ 90° વળી 6 km ચાલી 180° ફરી 9 km ચાલે છે, અંતે ડાબી બાજુ 90° વળી 5 km ચાલી ઉભો રહે છે તો,
(1) ભૂરાનું મોં કઈ દિશા તરફ હશે? (2) તે મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશા તરફ હશે?
(3) તે મૂળ સ્થાનેથી કેટલા અંતરે હશે ?

21. બકો નૈઋત્ય દિશામાં 4 km ચાલી પૂર્વ દિશામાં 7 km ચાલી 45° ડાબી બાજુ વળી 4 km ચાલી ઉભો રહે છે, તો
(1) બકાનું મોં કઈ દિશા તરફ હશે? (2) તે મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશા તરફ હશે?
(3) તે મૂળ સ્થાનેથી કેટલા અંતરે હશે ?

22. જીગો પશ્ચિમ દિશા તરફ મોં રાખીને ઉભો છે, જો તે 150° જમણી તરફ ફરી 105° ડાબી તરફ ફરે છે તો હવે તેનું મોં કઈ દિશા તરફ હશે?
(A) ઈશાન (B) ઉત્તર (C) પૂર્વ (D) વાયવ્ય

23. બાબા રામદેવ સૂર્યોદય સમયે શિર્ષાસન કરે છે તો તેમનો પડછાયો તેમની જમણી બાજુ પડે છે તો શિર્ષાસનની મુદ્રામાં તેમનું મોં કઈ દિશા તરફ હશે?
(A) દક્ષિણ (B) ઉત્તર (C) પશ્ચિમ (D) પૂર્વ

24. અજીત બિંદુ A થી ઉત્તર તરફ 8 km ચાલી બિંદુ B પર પહોંચે છે, ત્યારબાદ જમણી બાજુ વળીને 7 km ચાલી બિંદુ C પર પહોંચે છે, ત્યાંથી જમણી બાજુ વળી 5 km ચાલી બિંદુ D પર પહોંચી ફરી જમણી બાજુ વળીને 7 km ચાલી બિંદુ E પર પહોંચે છે, અંતે જમણી બાજુ વળીને 3 km ચાલી બિંદુ F પર પહોંચે છે, તો બિંદુ F અને B વચ્ચે કેટલું અંતર હશે?
(A) 2 km (B) 5 km (C) 8 km (D) 3 km

નિરજ ભરવાડ - મસ્ત પ્રશ્નો છે ને જીગા?
ટેન્શન નહી લેવાનું દોસ્ત, છેલ્લે આપણે સોલ્યુશન આપેલા છે.
કોઈને ખબર ના પડે એમ જોઈ લેવાના 😜

Advance Level

25 લાદેન પૂર્વ દિશા તરફ ચાલવાનું શરૂ કરી, જમણી બાજુ વળતાં પહેલાં 4 km ચાલે છે, ત્યારબા ફરી જમણી બાજુ વળતા પહેલા 6 km ચાલે છે, ફરી એકવાર જમણી બાજુ વળતા પહેલા 4 k ચાલી, અંતે 1 km ચાલી ઉભો રહે છે તો?

(1) લાદેનનું મોં કઈ દિશા તરફ હશે?

(2) તે મૂળ સ્થાનેથી કઈ દિશા તરફ હશે?

(3) તે મૂળ સ્થાનેથી કેટલા અંતરે હશે ?

26 અક્ષય P સ્થાન પરથી શરૂ કરી દક્ષિણ દિશામાં 5 km ચાલી ડાબી બાજુ વળી 2 km ચાલ Q બિંદુ પર પહોંચે છે. ત્યારબાદ ડાબી બાજુ વળી 3 km ચાલી ફરી જમણી બાજુ વળી 1 k ચાલી R બિંદુ પર પહોચે છે. ત્યાંથી ડાબી બાજુ વળી, 2 km ચાલી, S બિંદુ પર પહોંચે છે. અંતે ડાબી બાજુ વળી 2 km ચાલીને બિંદુ T પર ઉભો રહે છે.

(1) જો અક્ષય બિંદુ T પરથી દક્ષિણ દિશામાં 2 km ચાલી, ડાબી બાજુ ફરે છે, તો તેનું મોં ક બિંદુ સામે હશે?

(2) બિંદુ T એ બિંદુ P થી કઈ દિશામાં અને કેટલા અંતરે છે?

હાશ, પુરુ તો થયું!!!

ANSWERS

(1) C (2) B (3) A (4) C (5) A (6) D (7) A (8) B (9) A (10) C
(11) B (12) A (13) D (14) A (15) A (16) D (17) A
(18) Q1. ઉત્તર Q2. ઇશાન Q3. 10 km (19) Q1. પૂર્વ Q2. પૂર્વ Q3. 8 km
(20) Q1. પશ્ચિમ Q2. ઉત્તર Q3. 3 km (21) Q1. ઇશાન Q2. પૂર્વ Q3. 7 km
(22) D (23) B (24) A (25) Q1. ઉત્તર Q2. દક્ષીણ Q3. 5 km
(26) Q1. R Q2. પૂર્વ - 1 km

Solutions

1 5 km

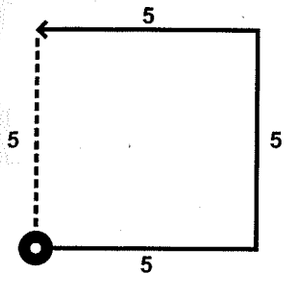

2 પશ્ચિમ - 15 km

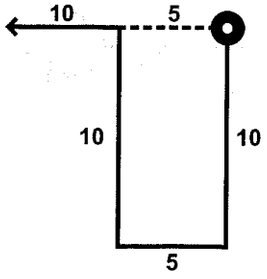

3 અગ્નિ

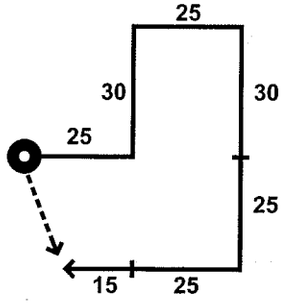

4 નૈઋત્ય - 5 km

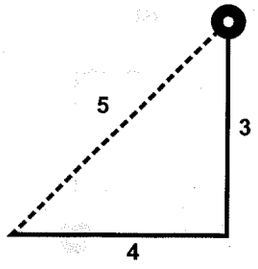

5 ઇશાન - 5 km

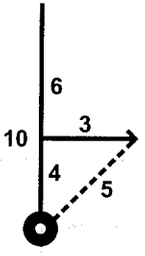

6 પૂર્વ

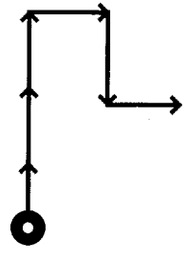

7 પૂર્વ

નિરજ ભરવાડ - જો જીગા આ બધી આકૃતિઓ મે જાતે બનાવી છે. દોસ્ત!!

Solutions

8 ઉત્તર

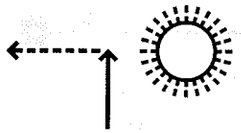

9 દક્ષિણ

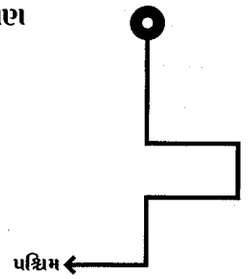

10 1 km - પૂર્વ

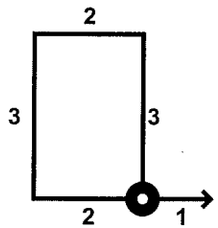

11 13 km

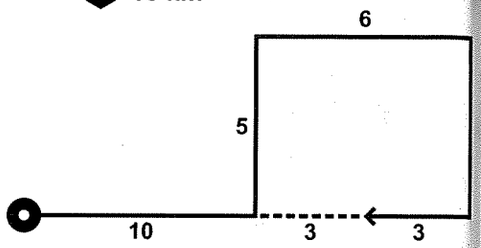

12 પશ્ચિમ - 20 km

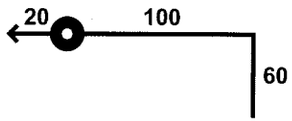

13 2 km - પશ્ચિમ

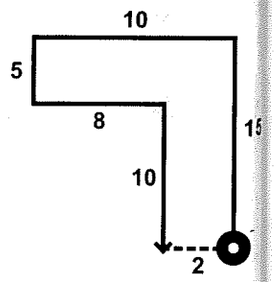

Solutions

14 ઈશાન - 100 m

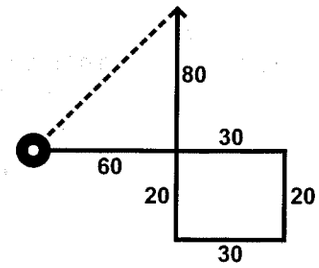

15 ઇશાન - 10 km

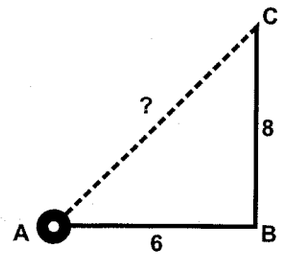

$AB^2 + BC^2 = AC^2$
$6^2 + 8^2 = AC^2$
$36 + 64 = AC^2$
$100 = AC^2$
$10 = AC$

16 12 km

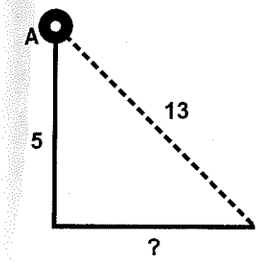

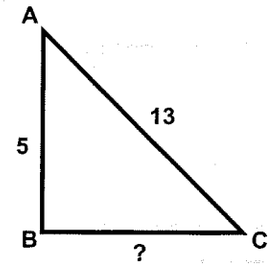

$AB^2 + BC^2 = AC^2$
$5^2 + BC^2 = 13^2$
$25 + BC^2 = 169$
$BC^2 = 169-25$
$BC^2 = 144$
$BC = 12$

17 દક્ષિણ

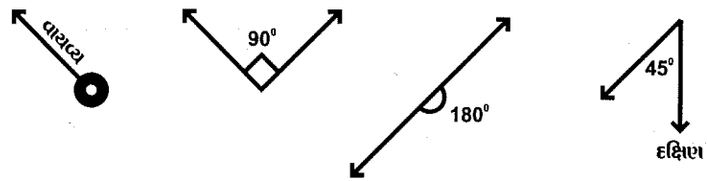

Solutions

18 (1) ઉત્તર (2) દક્ષિણ (3) 10 km

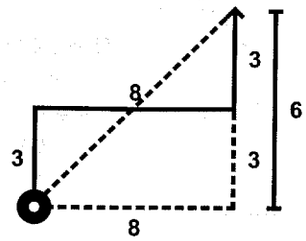

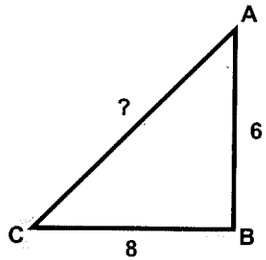

$AB^2 + BC^2 = AC^2$
$6^2 + 8^2 = AC^2$
$36 + 64 = AC^2$
$100 = AC^2$
$10 = AC$

19 (1) પૂર્વ (2) પૂર્વ (3) 8 km

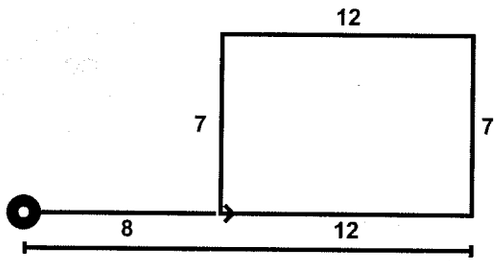

20 (1) પશ્ચિમ (2) ઉત્તર (3) 3 km

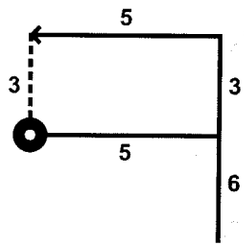

21 (1) દક્ષિણ (2) પૂર્વ (3) 7 km

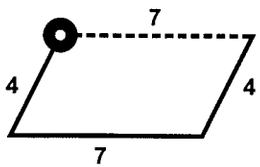

22 વાયવ્ય

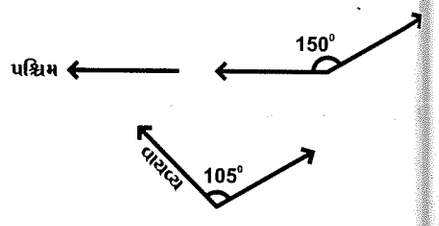

Solutions

23 ઉત્તર

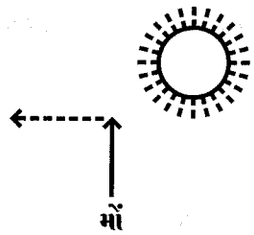

24 2 km

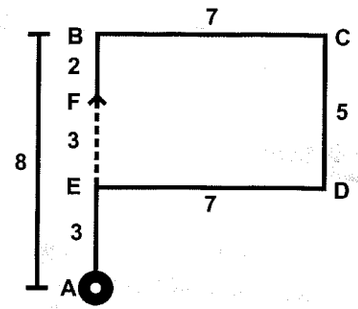

25 (1) ઉત્તર (2) દક્ષિણ (3) 5 km

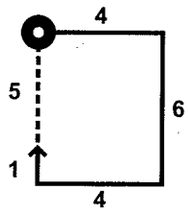

26 (1) R (2) પૂર્વ - 1 km

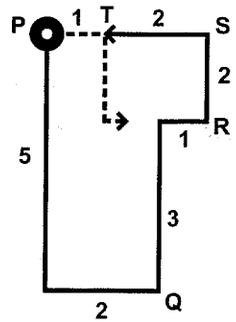

તો જીગાભઈ કેવું? ફાવે કે નહી?

CHAPTER
03 Rank
ક્રમ

આ પ્રકરણ આધારિત આડી હરોળ તેમજ ઊભી હરોળને સંબંધિત ક્રમ આધારિત પ્રશ્નો પૂછાય છે.

● સમજૂતી

- જ્યારે એવું કહેવામાં આવે છે કે જીગો ડાબેથી 17મા ક્રમે છે ત્યારે એક સામાન્ય વાત સમજવી કે આ હરોળમાં જીગાની ડાબી બાજુએ 16 વ્યક્તિઓ બેઠા હોય.

- ઉપરોક્ત સૂચના મુજબ જમણેથી પણ આપી શકે છે.
  - જીગાનો ક્રમ જમણેથી 13મો છે. તો,

● ઉદાહરણ

1. એક આડી હરોળમાં જીગાનો ક્રમ ડાબેથી 17મો અને જમણેથી 13મો હોય તો આડી હરોળમાં કુલ કેટલા વ્યક્તિઓ બેઠા હોય?

કુલ સંખ્યા → 16 + 12 + 1(જીગો પોતે) = 29

17+13-1
30-1 29

2. એક આડી હરોળમાં કુલ 20 વિદ્યાર્થીઓ બેઠા છે. જો જીગાનો ક્રમ ડાબેથી 13મો હોય તો જમણેથી કેટલામો હોય?

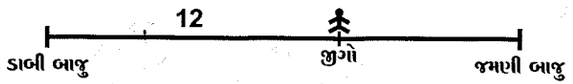

કુલ 20

→ જીગાની ડાબી બાજુ 12 વ્યક્તિઓ બેઠા છે અને જીગો પોતે એમ 13 વ્યક્તિઓ બેસેલા છે, તો કુલ 20માંથી બેસી ગયેલ 13 વ્યક્તિઓ બાદ કરતાં વધેલી 7 વ્યક્તિઓ જીગાની જમણી બાજુએ બેસેલા હોય.

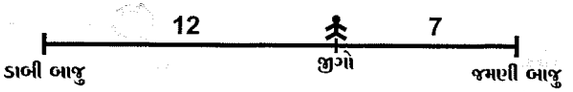

કુલ 20

આમ, જમણી બાજુથી ગણતાં જીગાનો ક્રમ જમણેથી 8મો થાય.

નોંધ

આ પ્રકરણમાં કેટલીક શોર્ટ ટ્રીક્સ છે, પરંતુ આપણે તેની ચર્ચા નથી કરી રહ્યા કારણ કે આ ખૂબ જ ઈઝી કન્સેપ્ટ છે અને વળી, દરેક પ્રકારના દાખલામાં અલગ-અલગ શોર્ટ ટ્રીક્સ યાદ રાખવા કરતાં તેનો કન્સેપ્ટ સમજવાથી આ પ્રકરણના કોઈ પણ દાખલા ગણી શકાય છે.

તો જીગાભઈ, હવે Rank આવશે કે નઈ?

Basic Level

1. એક હારમાં A નો ક્રમ ઉપરથી 15મો છે અને નીચેની બાજુએથી 17મો છે. તો હારમાં કુલ કેટલા વ્યક્તિઓ હશે?
(A) 31 (B) 30 (C) 29 (D) 32

2. એક આડી હારમાં હિરેનનો ક્રમ ડાબી બાજુએથી 18મો છે અને જમણી બાજુએથી 7મો ક્રમ છે તો હારમાં કુલ કેટલા વ્યક્તિઓ હશે?
(A) 24 (B) 23 (C) 21 (D) 22

3. સુરેખાનું સ્થાન ડાબેથી તેમજ જમણેથી 17મું છે તો હારમાં કુલ કેટલા વ્યક્તિઓ હશે?
(A) 32 (B) 31 (C) 33 (D) 34

4. જીગાનું સ્થાન પોતાના વર્ગમાં ઉપરથી ચોથું અને નીચેથી 41મું છે. તો વર્ગમાં કુલ કેટલા વિદ્યાર્થી છે?
(A) 43 (B) 46 (C) 45 (D) 44

5. વિદ્યાર્થીઓની એક હરોળમાં જીગાનું સ્થાન ડાબી બાજુથી 7મું અને બકાનું સ્થાન તે જ હરોળમાં જમણી બાજુથી 10મું છે. તે બંને વચ્ચે 7 વિદ્યાર્થી છે. તો તે હરોળમાં કેટલા વિદ્યાર્થી છે?
(A) 21 (B) 24 (C) 23 (D) 22

6. છોકરીઓની એક લાઇનમાં જીગી બંને છેડેથી 11મા સ્થાને છે. તો તે લાઇનમાં કેટલી છોકરીઓ હશે?
(A) 20 (B) 22 (C) 21 (D) 19

7. જીગો અને ભૂરો એક હરોળમાં ક્રમશઃ ડાબી બાજુથી 7મા અને જમણી બાજુથી 13મા સ્થાને છે. વર્ગમાં કુલ 26 વિદ્યાર્થીઓ છે, તો જીગાનું સ્થાન જમણી બાજુથી કેટલામું હશે?
(A) 19 (B) 20 (C) 21 (D) 22

8. 30 વિદ્યાર્થીઓની એક આડી હારમાં જિગાનો ક્રમ ડાબેથી 12મો હોય તો જમણી બાજુએથી તેનો ક્રમ શોધો?
(A) 18 (B) 17 (C) 20 (D) 19

9. 150 વિદ્યાર્થીઓના નામની યાદીમાં બકાનું નામ ઉપરથી 65મું છે તો નીચેથી બકાનો ક્રમ શોધો?
(A) 85 (B) 86 (C) 87 (D) 84

10. 33 વિદ્યાર્થીઓની એક આડી હરોળમાં મહેશનો ક્રમ જમણી બાજુએથી 18મો હોય તો ડાબી બાજુએથી તેનો ક્રમ શોધો?
(A) 16 (B) 15 (C) 18 (D) 19

11. એક ટુકડીમાં મારી આગળ 13 લોકો ચાલે છે અને મારી પાછળ 17 લોકો ચાલે છે તો ટુકડીના સભ્યોની સંખ્યા શોધો?
(A) 30 (B) 31 (C) 29 (D) 32

Basic Level

12. એક વૃક્ષની હરોળમાં આંબાનું વૃક્ષ ડાબેથી 12મું અને જમણેથી 18મું છે તો તે હરોળમાં કુલ કેટલા વૃક્ષો હશે?
(A) 31 (B) 30 (C) 29 (D) 32

13. ઓબામા અને બુશ એક આડી હરોળમાં અનુક્રમે ડાબેથી 12 અને 18મા ક્રમે બેઠા છે. જો કુલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા 30 હોય તો બંનેના જમણી બાજુએથી ક્રમ શોધો?
(A) 19, 13 (B) 18, 12 (C) 19, 12 (D) 18, 13

14. 30 વ્યક્તિઓની એક હરોળમાં મગન ડાબેથી 10મું અને છગન જમણેથી 10મું સ્થાન ધરાવે છે તો તેમની બંનેની વચ્ચે કેટલા વ્યક્તિ બેઠા હશે?
(A) 10 (B) 9 (C) 8 (D) 11

15. એક યાદીમાં કુલ 45 નામો છે. લાદેનનું નામ ઉપરથી 5માં ક્રમે અને સદ્દામ હુસૈનનું નામ નીચેથી 15માં ક્રમે છે તો તેમની બંનેની વચ્ચે કેટલા લોકોના નામ હશે?
(A) 23 (B) 26 (C) 24 (D) 25

નિરજ ભરવાડ - એ હવે અઘરુ ચાલુ થયુ હો, દોસ્ત, મગજ ઠેકાણે રાખવું પડશે.

Advance Level

16. એક પરીક્ષામાં સફળ થયેલા વિદ્યાર્થીઓની યાદીમાં મહેશનો ક્રમ ઉપરથી 17મો અને નીચેથી 33મો છે. 6 વિદ્યાર્થીઓ નાપાસ થયાં અને 5 વિદ્યાર્થીઓ ગેરહાજર હતાં. તો ક્લાસના કુલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા શોધો?
(A) 49 (B) 60 (C) 55 (D) 54

17. એક આડી હરોળમાં કુલ 15 વિદ્યાર્થીઓ બેઠા છે. Aનું સ્થાન ડાબેથી 10મું અને Bનું સ્થાન જમણેથી 9મું છે તો A અને B વચ્ચે કેટલા વિદ્યાર્થીઓ બેઠા હશે?
(A) 4 (B) 3 (C) 2 (D) 5

18. 20 વિદ્યાર્થીઓની એક ઊભી હરોળમાં મુન્નાનો ક્રમ આગળથી 15મો છે અને ચકાનો ક્રમ પાછળથી 15મો છે તો તેમની વચ્ચે કુલ કેટલા વિદ્યાર્થીઓ બેઠા હશે?
(A) 8 (B) 10 (C) 2 (D) 6

19. છોકરીઓની એક લાઇનમાં જયા ડાબી બાજુએથી 8માં સ્થાને છે જ્યારે દયા જમણી બાજુએથી 18માં સ્થાને છે. જો તેઓ પોતાના સ્થાન બદલે તો જયા ડાબી બાજુએથી 14માં સ્થાન પર આવે તો આ લાઇનમાં કુલ કેટલી છોકરીઓ હશે?
(A) 29 (B) 31 (C) 24 (D) 26

Advance Level

20. એક આડી હરોળમાં બાઘો અને જેઠાલાલના ક્રમ અનુક્રમે ડાબી બાજુએથી 17મો અને જમણી બાજુએથી 17મો છે. જો બંને જણા એકબીજાનું સ્થાન બદલે તો જેઠાલાલ જમણેથી 20માં સ્થાન પર આવે. તો હરોળમાં કુલ કેટલી વ્યક્તિઓ હશે?
(A) 38 (B) 26 (C) 36 (D) 38

21. 23 છોકરીઓ એકબીજાની પાછળ ઊભી છે. સીતા હારની શરૂઆતથી ચોથા સ્થાને છે. દીપાલીનું સ્થાન સીતાથી 7 સ્થાન પાછળ છે, તો દીપાલી છેડેથી કેટલામાં નંબરે છે?
(A) 10 (B) 13 (C) 4 (D) 7

22. બાળકોની એક લાઈનમાં ભૂરો ડાબી બાજુથી 5માં સ્થાને છે અને જીગો જમણી બાજુથી 12માં સ્થાને છે. જીગો એ ભૂરા તરફ 3 સ્થાન શિફ્ટ કરે છે, તો તે ડાબી બાજુથી દસમો આવે છે. તો તે લાઈનમાં કેટલા બાળકો છે?
(A) 26 (B) 23 (C) 24 (D) 25

23. એક પરીક્ષામાં પાસ થયેલ વિદ્યાર્થીઓની યાદીમાં દિવ્યાંગનું સ્થાન ઉપરથી 13મું અને નીચેથી 19મું છે. આ પરીક્ષામાં 13 વિદ્યાર્થીઓ નાપાસ થયા અને 16 વિદ્યાર્થીઓ ગેરહાજર રહ્યા. તો ક્લાસમાં કુલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા કેટલી?
(A) 31 (B) 60 (C) 43 (D) 47

24. એક આડી હરોળમાં કુલ 21 વિદ્યાર્થીઓ બેઠા છે, જીગાનો ક્રમ ડાબેથી 9મો છે, જ્યારે બકાનો ક્રમ જમણેથી 7મો છે. જ્યારે ભૂરો આ બંનેની બિલકુલ વચ્ચે બેઠો છે તો ભૂરિયો ડાબી બાજુથી કેટલામો હશે?
(A) 18 (B) 16 (C) 14 (D) 12

ANSWERS

(1) A	(2) A	(3) C	(4) D	(5) B	(6) C	(7) B	(8) D	(9) B	(10) A
(11) B	(12) C	(13) A	(14) A	(15) D	(16) B	(17) C	(18) A	(19) B	(20) C
(21) B	(22) C	(23) B	(24) D						

તો જીગાભઈ, Solution જોઈએ કે ચાલશે?

Solutions

1. 14 + 16 + A = 31

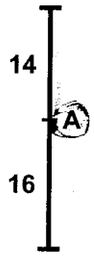

2. 17 + 6 + H = 24

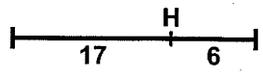

2. 16 + 16 + S = 33

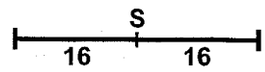

4. 40 + 3 + I = 44

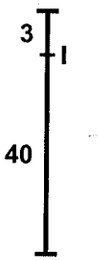

5. 6 + 7 + 9 = 22 + J + B
= 24

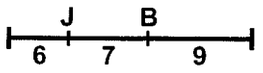

6. 10 + 10 + J = 21

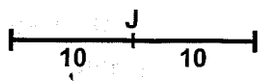

7. જીગાનું સ્થાન જમણી બાજુથી 20મું હોય

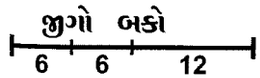

8. જીગાનું ક્રમ જમણી બાજુથી 19મો હોય

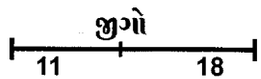

કુલ 30

9. બકાનો ક્રમ નીચેથી 86મો હોય

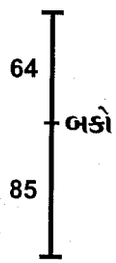

કુલ 150

Solutions

10 મહેશનો ક્રમ ડાબી બાજુથી 16મો હોય

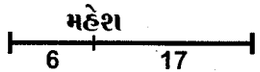

11 13 + 17 + હું = 31

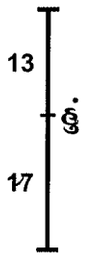

12 11 + 17 + આંબો = 29

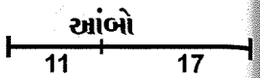

13 ઓબામાનું સ્થાન જમણી બાજુથી 19મું હોય

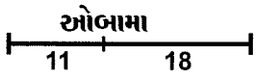

બુશનું સ્થાન જમણી બાજુથી 13મું હોય

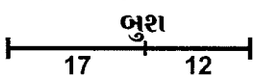

કુલ 30

14 બંનેની વચ્ચે 10 વ્યક્તિ બેઠા હશે

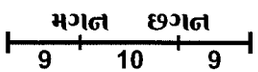

15 લાદેન અને સદ્દામ હુસૈનની વચ્ચે 25 લોકોના નામ હશે

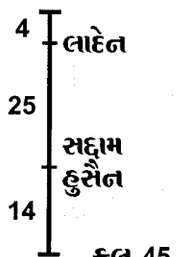

કુલ 45

16 16 + 32 + મહેશ = 49

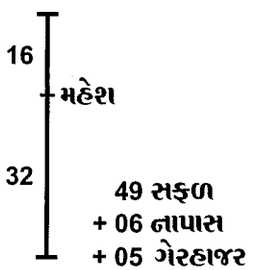

49 સફળ
+ 06 નાપાસ
+ 05 ગેરહાજર
60 કુલ

17 A અને B વચ્ચે 2 વિદ્યાર્થીઓ બેઠા હશે

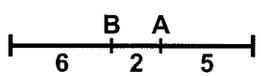

કુલ 15

18 મુન્ના અને ચકા વચ્ચે કુલ 8 વિદ્યાર્થીઓ બેઠા હશે

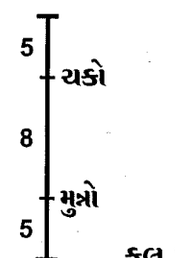

કુલ 20

Solutions

19 7 + 5 + 17 + દયા + જયા = 31

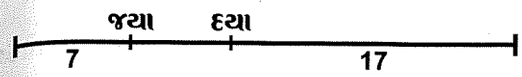

જો જયા અને દયા પોતાના સ્થાન બદલે તો જયા ડાબેથી 14માં સ્થાન પર આવે

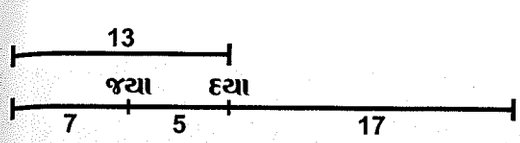

20 હરોળમાં કુલ 36 વ્યક્તિઓ હશે

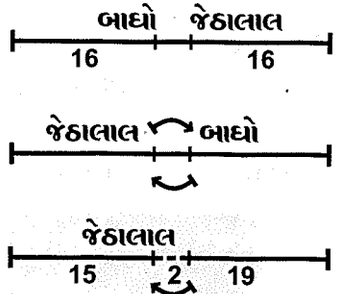

કુલ 36

21 દીપાલી છેડેથી 13માં નંબરે છે

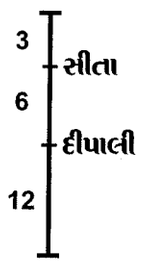

કુલ 23

22 લાઈનમાં 24 બાળકો છે

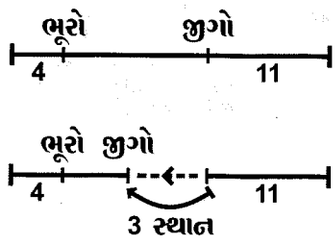

કુલ 24

23 12 + 18 + દિવ્યાંગ = 31

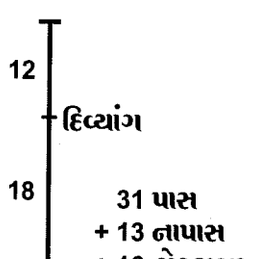

31 પાસ
+ 13 નાપાસ
+ 16 ગેરહાજર
60 કુલ

24 ભૂરિયો ડાબી બાજુથી 12મો હશે

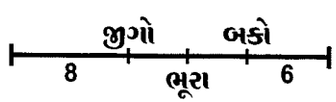

CHAPTER **04**

Number Series
સંખ્યા શ્રેણી

આ પ્રકારનાં પ્રશ્નોમાં સંખ્યાઓની એક શ્રેણી આપેલી હોય છે કે જેમાં કોઈ ચોક્કસ પ્રકારનાં તાર્કિક ફેરફારો થતાં હોય છે, આ તર્કને અનુસરી શ્રેણીનો ક્રમાનુસાર કયો અંક આવશે તે નક્કી કરવાનું હોય છે. આ તર્ક સામાન્ય રીતે સરવાળો, બાદબાકી, ગુણાકાર, ભાગાકાર, વર્ગ, વર્ગમૂળ, ઘન-ઘનમૂળને સંબંધિત હોય છે.

નિરજ ભરવાડ - સાંભળ જીગા 80% સીરીઝનો જવાબ તફાવત ગોતવાથી મળી જાય તો સરવાળા, બાદબાકી મસ્ત હોવા જોઈએ, ઓકે છે?

ઉદાહરણ

1. 5 10 20 35 ? **55**

   +5 +10 +15 +20

2. 1 7 19 37 ? **61**

   +6 +12 +18 +24

3. 100 90 81 73 ? **66**

   -10 -9 -8 -7

4. 10 12 16 24 40 ? **72**

   +2 +4 +8 +16 +32

   x2 x2 x2 x2

5. 56 82 60 86 64 ? **90**

   +4 +4 +4 +4

Exercise

1. 23 35 59 107 203 ?
   (A) 347 (B) 395 (C) 385 (D) 367
2. 65 82 69 86 73 ?
   (A) 60 (B) 76 (C) 90 (D) 94
3. 7 11 27 63 127 ?
   (A) 208 (B) 227 (C) 235 (D) 226
4. 19 188 309 390 439 ?
   (A) 464 (B) 475 (C) 455 (D) 460
5. 640 384 256 192 160 ?
   (A) 152 (B) 128 (C) 176 (D) 144
6. 13 19 26 34 43 ?
   (A) 52 (B) 54 (C) 53 (D) 57
7. 600 564 539 523 514 ?
   (A) 513 (B) 510 (C) 512 (D) 505
8. 55000 11000 2200 440 88 ?
   (A) 17.6 (B) 82 (C) 64 (D) 3.5
9. 2 12 60 240 720 ?
   (A) 2160 (B) 720 (C) 360 (D) 1440
10. 80 48 64 56 60 ?
    (A) 58 (B) 62 (C) 56 (D) 64
11. 32 38 50 68 92 ?
    (A) 112 (B) 122 (C) 132 (D) 102
12. 1 2 6 24 120 ?
    (A) 600 (B) 760 (C) 720 (D) 840
13. 323 312 299 284 267 ?
    (A) 249 (B) 246 (C) 258 (D) 248
14. 18 23 33 48 68 ?
    (A) 93 (B) 78 (C) 98 (D) 84
15. 28 27.5 28.5 27 29 ?
    (A) 26 (B) 26.5 (C) 27 (D) 27.5

Exercise

16. 17 18 22 31 47 ?
(A) 63 (B) 70 (C) 72 (D) 83

17. 6 8 4 12 -4 ?
(A) 32 (B) -28 (C) -36 (D) 28

18. 53 318 1590 6360 19080 ?
(A) 19680 (B) 38160 (C) 19080 (D) 35240

19. 430 422 395 331 ?
(A) 206 (B) 306 (C) 115 (D) 194

20. 33 38 ? 63 83 108
(A) 43 (B) 48 (C) 53 (D) 47

21. 1 3 8 18 35 ?
(A) 59 (B) 70 (C) 61 (D) 65

22. 2 9 28 65 ?
(A) 120 (B) 126 (C) 145 (D) 130

23. 2 4 7 12 19 ?
(A) 28 (B) 29 (C) 30 (D) 31

24. 2 5 7 12 19 ?
(A) 26 (B) 31 (C) 29 (D) 38

25. 2 5 9 19 37 ?
(A) 73 (B) 74 (C) 75 (D) 72

26. 4 8 28 80 244 ?
(A) 487 (B) 658 (C) 793 (D) 728

27. 0 6 24 60 120 210 ?
(A) 336 (B) 337 (C) 350 (D) 351

28. 1 4 27 16 125 ?
(A) 30 (B) 36 (C) 216 (D) 250

29. 1 2 6 21 88 ?
(A) 441 (B) 357 (C) 445 (D) 487

30. 1 9 25 49 ? 121
(A) 100 (B) 130 (C) 81 (D) 64

Exercise

31. 15 30 60 105 ?
(A) 165 (B) 155 (C) 160 (D) 170

32. -1 -3 -7 -15 ?
(A) -13 (B) -31 (C) -47 (D) -35

33. 6 11 21 36 56 ?
(A) 66 (B) 76 (C) 81 (D) 86

34. 22 24 28 ? 52 84
(A) 32 (B) 36 (C) 44 (D) 40

35. 2136 2247 2358 2469 ?
(A) 2358 (B) 2363 (C) 2487 (D) 2580

36. 10 100 200 310 ?
(A) 410 (B) 420 (C) 430 (D) 440

37. 125 80 45 20 ?
(A) 15 (B) 5 (C) 10 (D) 0

38. 6 17 39 72 ?
(A) 116 (B) 105 (C) 118 (D) 120

39. 0.5 0.55 0.65 0.8 ?
(A) 0.95 (B) 1 (C) 1.1 (D) 1.25

40. 4 9 25 49 121 ?
(A) 144 (B) 196 (C) 169 (D) 225

41. 4 12 36 108 ?
(A) 216 (B) 324 (C) 328 (D) 228

42. 1 1 2 6 24 ? 720
(A) 110 (B) 120 (C) 125 (D) 144

43. 240 ? 120 40 10 2
(A) 120 (B) 80 (C) 240 (D) 200

44. 5760 960 ? 48 16 8
(A) 480 (B) 242 (C) 144 (D) 192

45. 9 27 31 155 161 1127 ?
(A) 1135 (B) 1124 (C) 2002 (D) 1881

Exercise

46. 6 13 25 51 101 ?
(A) 103 (B) 203 (C) 201 (D) 199

47. 3 15 35 63 99 ?
(A) 120 (B) 134 (C) 143 (D) 168

48. 7 26 63 124 ?
(A) 189 (B) 215 (C) 196 (D) 217

49. 3 7 23 95 ?
(A) 479 (B) 237 (C) 386 (D) 684

50. 73546278 3546278 354627 54627 ?
(A) 4627 (B) 5467 (C) 5426 (D) 5462

51. 6 18 3 21 7 56 ?
(A) 7 (B) 8 (C) 9 (D) 14

52. 2 15 4 12 6 7 ? ?
(A) 6,2 (B) 7,0 (C) 8,0 (D) 8,1

53. 20 20 19 16 17 13 14 11 ? ?
(A) 10,10 (B) 10,12 (C) 8,10 (D) 9,11

54. 13 35 57 79 911 ?
(A) 1023 (B) 1113 (C) 1223 (D) 1453

55. 625 5 125 25 25 ? 5
(A) 5 (B) 25 (C) 125 (D) 625

56. $\frac{2}{3}$ $\frac{4}{7}$ $\frac{7}{13}$ $\frac{11}{21}$?
(A) $\frac{16}{31}$ (B) $\frac{16}{30}$ (C) $\frac{17}{31}$ (D) $\frac{15}{29}$

57. 2 12 36 74 ?
(A) 116 (B) 126 (C) 124 (D) 132

58. 4 6 12 ? 90 315
(A) 24 (B) 36 (C) 30 (D) 45

59. 3 ? 14 55 274 1643
(A) 5 (B) 6 (C) 7 (D) 8

60. 37 ? 103 169 257 367
(A) 48 (B) 70 (C) 65 (D) 59

Exercise

61. 16 8 12 30 ?
(A) 90 (B) 105 (C) 102 (D) 120

62. 5 6 14 45 ?
(A) 94 (B) 184 (C) 180 (D) 140

63. 9 17 33 65 ?
(A) 129 (B) 131 (C) 94 (D) 145

64. 54 56 61 71 88 ?
(A) 111 (B) 114 (C) 116 (D) 126

65. 43 45 49 52 61 65 ?
(A) 75 (B) 90 (C) 72 (D) 81

ANSWERS

(1) B	(2) C	(3) B	(4) A	(5) D	(6) C	(7) B	(8) A	(9) D	(10) A
(11) B	(12) C	(13) D	(14) A	(15) B	(16) C	(17) D	(18) B	(19) A	(20) B
(21) C	(22) B	(23) C	(24) B	(25) C	(26) D	(27) A	(28) B	(29) C	(30) C
(31) A	(32) B	(33) C	(34) B	(35) D	(36) C	(37) B	(38) A	(39) B	(40) C
(41) B	(42) B	(43) C	(44) D	(45) A	(46) B	(47) C	(48) B	(49) A	(50) D
(51) B	(52) C	(53) A	(54) B	(55) D	(56) A	(57) B	(58) C	(59) A	(60) D
(61) B	(62) B	(63) A	(64) B	(65) D					

નિરજ ભરવાડ - જીગા આપણા સોલ્યુશન્સ જો દોસ્ત ખાલી, જોરદાર બાકી.

Solutions

1. 23 35 59 107 203 ? 395
+12 +24 +48 +96 +192

2. 65 82 69 86 73 ? 90
+4 +4 +4 +4

Solutions

3 7 11 27 63 127 ? **227**

+4 +16 +36 +64 +100

4 19 188 309 390 439 ? **464**

+169 (13^2) +121 (11^2) +81 (9^2) +49 (7^2) +25 (5^2)

5 640 384 256 192 160 ? **144**

-256 -128 -64 -32 -16

6 13 19 26 34 43 ? **53**

+6 +7 +8 +9 +10

7 600 564 539 523 514 ? **510**

-36 (6^2) -25 (5^2) -16 (4^2) -9 (3^2) -4 (2^2)

8 55000 11000 2200 440 88 ? **17.6**

÷5 ÷5 ÷5 ÷5 ÷5

9 2 12 60 240 720 ? **1440**

x6 x5 x4 x3 x2

Solutions

10 80 48 64 56 60 ? **58**

-32 +16 -8 +4 -2

11 32 38 50 68 92 ? **122**

+6 +12 +18 +24 +30

12 1 2 6 24 120 ? **720**

x2 x3 x4 x5 x6

13 323 312 299 284 267 ? **248**

-11 -13 -15 -17 -19

14 18 23 33 48 68 ? **93**

+5 +10 +15 +20 +25

15 28 27.5 28.5 27 29 ? **26.5**

-0.5 +1 -1.5 +2 -2.5

16 17 18 22 31 47 ? **72**

+1 +4 +9 +16 +25

Solutions

17 6, 8, 4, 12, -4, ? → **28**

+2, -4, +8, -16, +32

18 53, 318, 1590, 6360, 19080, ? → **38160**

x6, x5, x4, x3, x2

19 430, 422, 395, 331, ? → **206**

$-8\ (2^3)$, $-27\ (3^3)$, $-64\ (4^3)$, $-125\ (5^3)$

20 33, 38, ?, 63, 83, 108 → **48**

+5, +10, +15, +20, +25

21 1, 3, 8, 18, 35, ? → **61**

+2, +5, +10, +17, +26

+3, +5, +7, +9

22 2, 9, 28, 65, ? → **126**

1^3+1, 2^3+1, 3^3+1, 4^3+1, 5^3+1

23 2, 4, 7, 12, 19, ? → **30**

+2, +3, +5, +7, +11

(અવિભાજ્ય અંકો)

Solutions

24 2, 5, 7, 12, 19, ? → **31**

2+5, 5+7, 7+5, 12+19

25 2, 5, 9, 19, 37, ? → **75**

x 2+1, x 2-1, x 2+1, x 2-1, x 2+1

26 4, 8, 28, 80, 244, ? → **728**

3^1+1, 3^2-1, 3^3+1, 3^4-1, 3^5+1, 3^6-1

27 0, 6, 24, 60, 120, 210, ? → **336**

1^3-1, 2^3-2, 3^3-3, 4^3-4, 5^3-5, 6^3-6, 7^3-7

28 1, 4, 27, 16, 125, ? → **36**

1^3, 2^2, 3^3, 4^2, 5^3, 6^2

29 1, 2, 6, 21, 88, ? → **445**

x 1+1, x 2+2, x 3+3, x 4+4, x 5+5

30 1, 9, 25, 49, ?, 121 → **81**

1^2, 3^2, 5^2, 7^2, 9^2, 11^2

Solutions

31 15, 30, 60, 105, ? → **165**

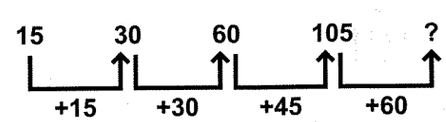

32 -1, -3, -7, -15, ? → **-31**

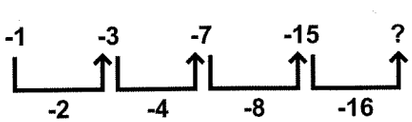

33 6, 11, 21, 36, 56, ? → **81**

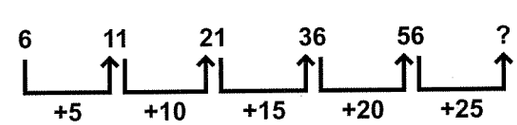

34 22, 24, 28, ?, 52, 84 → **36**

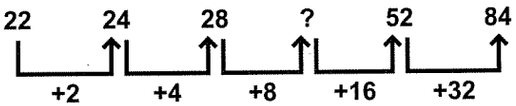

35 2136, 2247, 2358, 2469, ? → **2580**

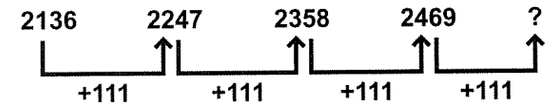

36 10, 100, 200, 310, ? → **430**

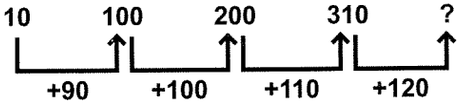

37 125, 80, 45, 20, ? → **5**

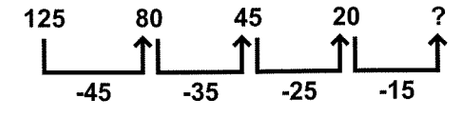

Solutions

38 6, 17, 39, 72, ? → **116**

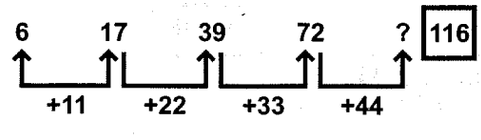

39 0.5, 0.55, 0.65, 0.80, ? → **1**

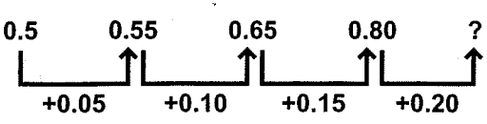

40 4, 9, 25, 49, 121, ? → **169**

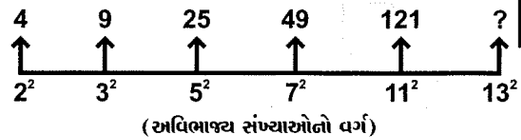

(અવિભાજ્ય સંખ્યાઓનો વર્ગ)

41 4, 12, 36, 108, ? → **324**

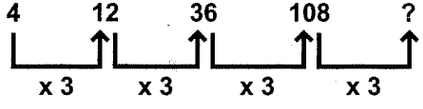

42 1, 1, 2, 6, 24, ?, 720 → **120**

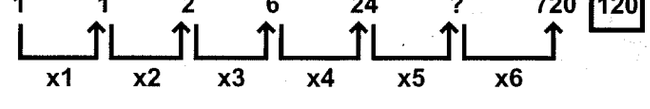

43 240, ?, 120, 40, 10, 2 → **240**

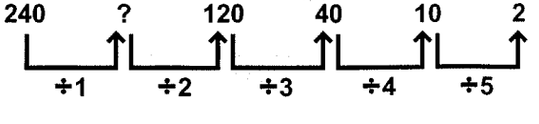

44 5760, 960, ?, 48, 16, 8 → **192**

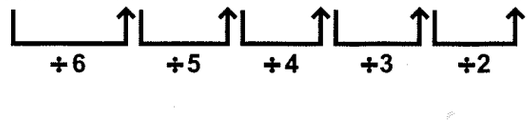

Solutions

45 9, 27, 31, 155, 161, 1127, ? → 1135

x 3, +4, x 5, +6, x 7, +8

46 6, 13, 25, 51, 101, ? → 203

x 2+1, x 2-1, x 2+1, x 2-1, x 2+1

47 3, 15, 35, 63, 99, ? → 143

2^2-1, 4^2-1, 6^2-1, 8^2-1, 10^2-1, 12^2-1

48 7, 26, 63, 124, ? → 215

2^3-1, 3^3-1, 4^3-1, 5^3-1, 6^3-1

49 3, 7, 23, 95, ? → 479

x 2+1, x 3+2, x 4+3, x 5+4

50 73546278, 3546278, 354627, 54627, ? → 5462

~~3546278~~, 354627~~8~~, ~~5~~4627, 5462~~8~~

51 6, 18, 3, 21, 7, 56, ? → 8

6 x 3, 3 x 7, 7 x 8

Solutions

52 2, 15, 4, 12, 6, 7, ? → 8, ? → 0

-3, -5, -7

+2, +2, +2

53 20, 20, 19, 16, 17, 13, 14, 11, ? → 10, ? → 10

-4, -3, -2, -1

-1, -2, -3, -4

54 13, 35, 57, 79, 911, ? → 1113

1,3, 3,5, 5,7, 7,9, 9,11, 11,13

(એકી અંકોની જોડ)

55 625, 5, 125, 25, 25, ?, 5 → 125

x 5, x 5

÷5, ÷5, ÷5

56 $\frac{2}{3}$, $\frac{4}{7}$, $\frac{7}{13}$, $\frac{11}{21}$, $\frac{?}{?}$ → $\frac{16}{31}$

+2, +3, +4, +5

+4, +6, +8, +10

57 2, 12, 36, 74, ? → 126

+10, +24, +38, +52

+14, +14, +14

Solutions

58 4 6 12 ? 90 315 **30**

x 1.5 x 2 x 2.5 x 3 x 3.5

59 3 ? 14 55 274 1643 **5**

x 2-1 x 3-1 x 4-1 x 5-1 x 6-1

60 37 ? 103 169 257 367 **59**

+22 +44 +66 +88 +110

61 16 8 12 30 ? **105**

x 0.5 x 1.5 x 2.5 x 3.5

62 5 6 14 45 ? **184**

x 1+1 x 2+2 x 3+3 x 4+4

63 9 17 33 65 ? **129**

x 2-1 x 2-1 x 2-1 x 2-1

64 54 56 61 71 88 ? **114**

+2 +5 +10 +17 +26

+3 +5 +7 +9

65 43 45 49 52 61 65 ? **81**

+2 $+2^2$ +3 $+3^2$ +4 $+4^2$

CHAPTER **05**

Alphabetical Series
અક્ષર શ્રેણી

જો જુગા આ ચેપ્ટર આગળના ચેપ્ટર જેવું જ છે પણ ત્યાં આંકડાઓ હતાં અહીં ABCDનાં અક્ષરો આવશે.

ABCD આવડે એટલે ચેપ્ટર આવડે હોસ્ત. 😆

Alphabet Series

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	09	08	07	06	05	04	03	02	01

Examples

1 A C E G I ?

(A) J (B) **K** (C) L (D) M

દરેક પદમાં એક અક્ષર છોડીને બીજો અક્ષર લખાય છે.

A પછી B છોડીને C, C પછી D છોડીને E, આમ I પછી J છોડીને K જવાબમાં આવશે.

A $\xrightarrow{+2}$ C $\xrightarrow{+2}$ E $\xrightarrow{+2}$ G $\xrightarrow{+2}$ I $\xrightarrow{+2}$ K

2 A B D G K ?

(A) N (B) L (C) **P** (D) O

પહેલા પદ અને બીજા પદ વચ્ચે કોઈ અક્ષર છોડેલો નથી, ત્યારબાદ બીજા અને ત્રીજા વચ્ચે એક અક્ષર છોડેલો છે ત્યારબાદ બે, ત્રણ, તો હવે K પછી ચાર અક્ષરો છોડી P જવાબ આવશે.

A $\xrightarrow{+1}$ B $\xrightarrow{+2}$ D $\xrightarrow{+3}$ G $\xrightarrow{+4}$ K $\xrightarrow{+5}$ P

3 AC FH KM PR ?

(A) **UW** (B) VW (C) UX (D) TV

દરેક જોડમાં બંને વચ્ચે એક અક્ષર છે, અને દરેક પદ વચ્ચે બે અક્ષરો છે. આમ, PR પછી બે અક્ષરો (S,T,) છોડી U અને ત્યારબાદ એક અક્ષર (V) છોડી W આવે. આથી, જવાબ UW આવે.

Basic Level

1. A C F J ?
   (A) L (B) M (C) O (D) R
2. R U X A D ?
   (A) F (B) G (C) H (D) I
3. T R P N L ?
   (A) J (B) H (C) K (D) I
4. B D F I L P ?
   (A) R (B) S (C) T (D) U
5. H I K N ?
   (A) O (B) Q (C) R (D) S
6. A D H M ? Z
   (A) T (B) G (C) N (D) S
7. Z U Q ? L
   (A) I (B) K (C) M (D) N
8. Z W S P L I E ?
   (A) B (B) D (C) F (D) K
9. Z Y X U T S P O N K ? ?
   (A) H, G (B) H, I (C) I, H (D) J, I
10. AB DEF HIJK ? STUVWX
    (A) LMNO (B) LMNOP (C) MNOPQ (D) QRSTU
11. AI BJ CK ?
    (A) DL (B) DM (C) GH (D) LM
12. AZ GT MN ? YB
    (A) JH (B) SH (C) SK (D) TS
13. AZ CX FU ?
    (A) IR (B) IV (C) JQ (D) KP
14. DF GJ KM NQ RT ?
    (A) UW (B) YZ (C) XZ (D) UX
15. PMT OOS NQR MSQ ?
    (A) LUP (B) LVP (C) LVR (D) LWP
16. BMX DNW FOV ?
    (A) GHO (B) GPS (C) HPS (D) HPU
17. BZA DYC FXE ? JVI
    (A) HUG (B) HWG (C) UHG (D) WHG
18. DEF HIJ MNO ?
    (A) STU (B) RST (C) RTV (D) SRQ
19. PERPENDICULAR ERPENDICULA RPENDICUL ?
    (A) PENDICUL (B) PENDIC (C) ENDIC (D) PENDICU

Basic Level

20. ATTRIBUTION TTRIBUTIO TRIBUTI RIBUT ?
    (A) IBU (B) UT (C) UTI (D) BUT

Advance Level

21. A G L P S ?
    (A) U (B) W (C) X (D) Y
22. A D C F ? H G ? I
    (A) E, J (B) E, K (C) F, J (D) J, E
23. A I P V A E ?
    (A) E (B) F (C) G (D) H
24. Y W T P K E X ? ?
    (A) G, H (B) P, G (C) R, G (D) S, R
25. Y B T G O ?
    (A) N (B) M (C) L (D) K
26. C Z F X I V L T O ? ?
    (A) O, P (B) P, Q (C) R, R (D) S, R
27. M N O L R I V ?
    (A) A (B) E (C) F (D) H
28. B E D F ? H J ? L
    (A) I M (B) M I (C) I N (D) J M
29. GH JL NQ SW YD ?
    (A) EJ (B) FJ (C) EL (D) FL
30. AJS GPY ? SBK YHQ
    (A) DMV (B) MVE (C) OUA (D) QZI
31. ABD DGK HMS MTB SBL ?
    (A) XKW (B) ZAB (C) ZKU (D) ZKW
32. WFB TGD QHG ?
    (A) NIJ (B) NIK (C) NJK (D) OIK
33. AYBZC DWEXF GUHVI JSKTL ?
    (A) MQORN (B) MQNRO (C) NQMOR (D) QMONR

ANSWERS

(1) C (2) B (3) A (4) C (5) C (6) D (7) D (8) A (9) D (10) C
(11) A (12) B (13) C (14) D (15) A (16) D (17) B (18) A (19) D (20) A
(21) A (22) A (23) D (24) B (25) C (26) C (27) B (28) A (29) D (30) B
(31) D (32) B (33) B

Solutions

1. A $\xrightarrow{+2}$ C $\xrightarrow{+3}$ F $\xrightarrow{+4}$ J $\xrightarrow{+5}$ **O**

2. R $\xrightarrow{+3}$ U $\xrightarrow{+3}$ X $\xrightarrow{+3}$ A $\xrightarrow{+3}$ D $\xrightarrow{+3}$ **G**

3. T $\xrightarrow{-2}$ R $\xrightarrow{-2}$ P $\xrightarrow{-2}$ N $\xrightarrow{-2}$ L $\xrightarrow{-2}$ **J**

4. B $\xrightarrow{+2}$ D $\xrightarrow{+2}$ F $\xrightarrow{+3}$ I $\xrightarrow{+3}$ L $\xrightarrow{+4}$ P $\xrightarrow{+4}$ **T**

5. H $\xrightarrow{+1}$ I $\xrightarrow{+2}$ K $\xrightarrow{+3}$ N $\xrightarrow{+4}$ **R**

6. A $\xrightarrow{+3}$ D $\xrightarrow{+4}$ H $\xrightarrow{+5}$ M $\xrightarrow{+6}$ **S** $\xrightarrow{+7}$ Z

7. Z $\xrightarrow{-5}$ U $\xrightarrow{-4}$ Q $\xrightarrow{-3}$ **N** $\xrightarrow{-2}$ L

8. Z $\xrightarrow{-3}$ W $\xrightarrow{-4}$ S $\xrightarrow{-3}$ P $\xrightarrow{-4}$ L $\xrightarrow{-3}$ I $\xrightarrow{-4}$ E $\xrightarrow{-3}$ **B**

9. ZYX $\xrightarrow{-3}$ UTS $\xrightarrow{-3}$ PON $\xrightarrow{-3}$ KJI

10. પહેલા પદમાં 2 અક્ષર આવે પછી 3 અક્ષર પછી 4 અક્ષર પછી 5 અક્ષર આવે.

AB (+2) DEF (+2) HIJK (+2) MNOPQ (+2) STUVWX

11. First Letter: A $\xrightarrow{}$ B $\xrightarrow{}$ C $\xrightarrow{}$ **D**
    Second Letter: I $\xrightarrow{}$ J $\xrightarrow{}$ K $\xrightarrow{}$ **L**

12. First Letter: A $\xrightarrow{+6}$ G $\xrightarrow{+6}$ M $\xrightarrow{+6}$ **S** $\xrightarrow{+6}$ Y
    Second Letter: Z $\xrightarrow{-6}$ T $\xrightarrow{-6}$ N $\xrightarrow{-6}$ **H** $\xrightarrow{-6}$ B

13. First Letter: A $\xrightarrow{+2}$ C $\xrightarrow{+3}$ F $\xrightarrow{+4}$ **J**
    Second Letter: Z $\xrightarrow{-2}$ X $\xrightarrow{-3}$ U $\xrightarrow{-4}$ **Q**

Solutions

14. First Letter: D $\xrightarrow{+3}$ G $\xrightarrow{+4}$ K $\xrightarrow{+3}$ N $\xrightarrow{+4}$ R $\xrightarrow{+3}$ **U**
    Second Letter: F $\xrightarrow{+4}$ J $\xrightarrow{+3}$ M $\xrightarrow{+4}$ Q $\xrightarrow{+3}$ T $\xrightarrow{+4}$ **X**

15. First Letter: P $\xrightarrow{-1}$ O $\xrightarrow{-1}$ N $\xrightarrow{-1}$ M $\xrightarrow{-1}$ **L**
    Second Letter: M $\xrightarrow{+2}$ O $\xrightarrow{+2}$ Q $\xrightarrow{+2}$ S $\xrightarrow{+2}$ **U**
    Third Letter: T $\xrightarrow{-1}$ S $\xrightarrow{-1}$ R $\xrightarrow{-1}$ Q $\xrightarrow{-1}$ **P**

16. First Letter: B $\xrightarrow{+2}$ D $\xrightarrow{+2}$ F $\xrightarrow{+2}$ **H**
    Second Letter: M $\xrightarrow{+1}$ N $\xrightarrow{+1}$ O $\xrightarrow{+1}$ **P**
    Third Letter: X $\xrightarrow{-1}$ W $\xrightarrow{-1}$ V $\xrightarrow{-1}$ **U**

17. First Letter: B $\xrightarrow{+2}$ D $\xrightarrow{+2}$ F $\xrightarrow{+2}$ **H** $\xrightarrow{+2}$ J
    Second Letter: Z $\xrightarrow{-1}$ Y $\xrightarrow{-1}$ X $\xrightarrow{-1}$ **W** $\xrightarrow{-1}$ V
    Third Letter: A $\xrightarrow{+2}$ C $\xrightarrow{+2}$ E $\xrightarrow{+2}$ **G** $\xrightarrow{+2}$ I

18. DEF $\xrightarrow{+2}$ HIJ $\xrightarrow{+3}$ MNO $\xrightarrow{+4}$ STU

19. દરેક પદમાં પહેલાથી અને છેલ્લેથી એક એક અક્ષર કાઢતા જવું, તો જવાબ D આવે.

20. દરેક પદમાં પહેલાથી અને છેલ્લેથી એક એક અક્ષર કાઢતા જવું, તો જવાબ A આવે.

નિરજ ભરવાડ - મજા આવે એવો વિષય નથી દોસ્ત?

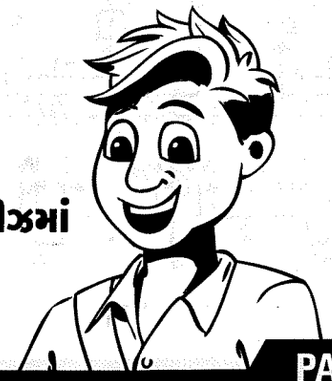

હા સાહેબ...
પણ ALPHABET સીરીઝમાં
કક્કો ના પુછાય ?

Solutions

21 A $\xrightarrow{+6}$ G $\xrightarrow{+5}$ L $\xrightarrow{+4}$ P $\xrightarrow{+3}$ S $\xrightarrow{+2}$ **U**

22

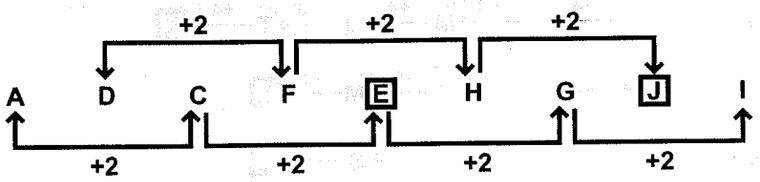

23 A $\xrightarrow{+8}$ I $\xrightarrow{+7}$ P $\xrightarrow{+6}$ V $\xrightarrow{+5}$ A $\xrightarrow{+4}$ E $\xrightarrow{+3}$ **H**

24 Y $\xrightarrow{-2}$ W $\xrightarrow{-3}$ T $\xrightarrow{-4}$ P $\xrightarrow{-5}$ K $\xrightarrow{-6}$ E $\xrightarrow{-7}$ X $\xrightarrow{-8}$ **P** $\xrightarrow{-9}$ **G**

25 Y નો ક્રમ Alphabetically છેલ્લેથી બીજો અને B નો ક્રમ પહેલાંથી બીજો એવી જ રીતે, T નો ક્રમ છેલ્લેથી 7 મો અને G નો ક્રમ પહેલાથી 7 મો છે. તો આમ, O નો ક્રમ છેલ્લેથી 12 મો છે. આથી, પહેલાથી 12 મો ક્રમ L જવાબ આવે.

26

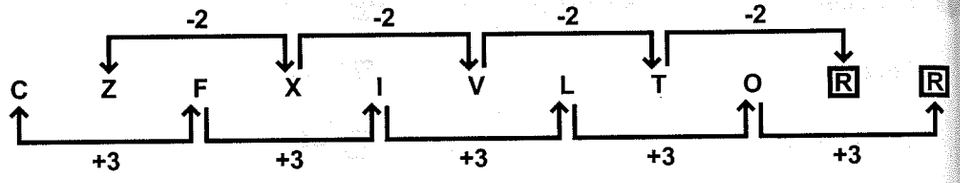

27

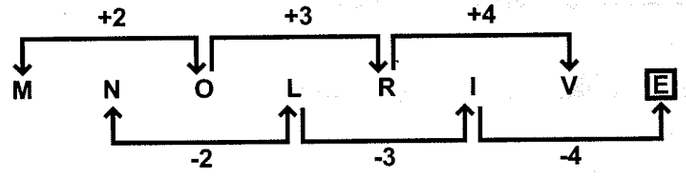

28

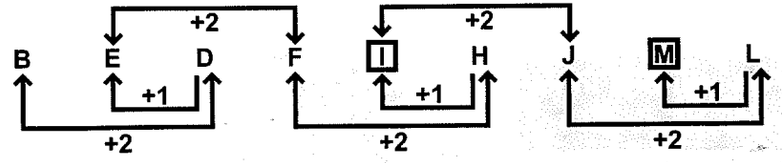

29

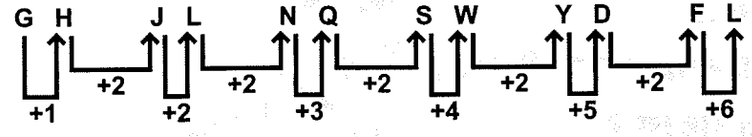

Solutions

30 First Letter: A $\xrightarrow{+6}$ G $\xrightarrow{+6}$ **M** $\xrightarrow{+6}$ S $\xrightarrow{+6}$ Y

Second Letter: J $\xrightarrow{+6}$ P $\xrightarrow{+6}$ **V** $\xrightarrow{+6}$ B $\xrightarrow{+6}$ H

Third Letter: S $\xrightarrow{+6}$ Y $\xrightarrow{+6}$ **E** $\xrightarrow{+6}$ K $\xrightarrow{+6}$ Q

31 First Letter: A $\xrightarrow{+3}$ D $\xrightarrow{+4}$ H $\xrightarrow{+5}$ M $\xrightarrow{+6}$ S $\xrightarrow{+7}$ **Z**

Second Letter: B $\xrightarrow{+5}$ G $\xrightarrow{+6}$ M $\xrightarrow{+7}$ T $\xrightarrow{+8}$ B $\xrightarrow{+9}$ **K**

Third Letter: D $\xrightarrow{+7}$ K $\xrightarrow{+8}$ S $\xrightarrow{+9}$ B $\xrightarrow{+10}$ L $\xrightarrow{+11}$ **W**

32 First Letter: W $\xrightarrow{-3}$ T $\xrightarrow{-3}$ Q $\xrightarrow{-3}$ **N**

Second Letter: F $\xrightarrow{+1}$ G $\xrightarrow{+1}$ H $\xrightarrow{+1}$ **I**

Third Letter: B $\xrightarrow{+2}$ D $\xrightarrow{+3}$ G $\xrightarrow{+4}$ **K**

33 First Letter: A $\xrightarrow{+3}$ D $\xrightarrow{+3}$ G $\xrightarrow{+3}$ J $\xrightarrow{+3}$ **M**

Second Letter: Y $\xrightarrow{-2}$ W $\xrightarrow{-2}$ U $\xrightarrow{-2}$ S $\xrightarrow{-2}$ **Q**

Third Letter: B $\xrightarrow{+3}$ E $\xrightarrow{+3}$ H $\xrightarrow{+3}$ K $\xrightarrow{+3}$ **N**

Fourth Letter: Z $\xrightarrow{-2}$ X $\xrightarrow{-2}$ V $\xrightarrow{-2}$ T $\xrightarrow{-2}$ **R**

Fifth Letter: C $\xrightarrow{+3}$ F $\xrightarrow{+3}$ I $\xrightarrow{+3}$ L $\xrightarrow{+3}$ **O**

તો જીગાભઈ, હવે કોઈ સારા સંકેત દેખાય છે કે પછી....

CHAPTER

06 Coding-Decoding
સંકેત-વિસંકેત

સંકેત-વિસંકેત (Coding-Decoding) એટલે કોઈ એવો સંકેત કે જે અન્ય કોઈ વ્યક્તિના ખ્યાલમાં ન આવે, સામાન્ય જીવનમાં પણ આપણે સંકેત-વિસંકેતનો ઉપયોગ કરતાં હોઈએ છીએ.

દા.ત. કોઈ મિત્રનું મુળ નામ સિવાય અન્ય કોઈ નામ પાડવું (ઘણીવાર શિક્ષકોના અલગ નામ રાખતાં હોઈએ છીએ).

સામાન્ય રીતે કોડિંગ-ડીકોડિંગનો ઉપયોગ ગુનાહિત પ્રવૃત્તિઓમાં થતો હોય છે, તેમાં ટીમના માણસો એક બીજા સાથે કોડ ભાષામાં વાત કરતાં હોય છે, જેથી આ વાત અન્ય કોઈ વ્યક્તિ સાંભળે તો પણ તેને ખ્યાલ ન આવે.

આમ, સરકારી નોકરીઓમાં ઘણી એવી પોસ્ટ છે, જ્યાં આ વસ્તુનો ખ્યાલ રાખવો જરૂરી છે. કોડીંગ ઘણી બધી પ્રકારનું હોય છે, પરંતુ આપણે આ પ્રકરણમાં પરીક્ષામાં પુછાય તેવા જ પ્રશ્નો જોવાના છે.

કોડીંગ મુખ્યત્વે ત્રણ પ્રકારનું હોય છે?

1) Alpha - Symbol
   મુળાક્ષર - નિશાની (સાવ સહેલું હોસ્ત)
2) Alpha - Number
   મુળાક્ષર - અંકો
3) Alpha - Alpha
   મુળાક્ષર - મુળાક્ષર

Alpha - Symbol

EXAMPLE :

કોઈ એક સાંકેતિક ભાષામાં 'TABLE' ને '@↑#□△' લખાય અને 'CHAIR' ને '◊⊙↑∩✳' લખાય તો આ જ સાંકેતિક ભાષામાં 'BECAR' ને કઈ રીતે લખાય?

તો જવાબ,

T	A	B	L	E
@	↑	#	□	△

C	H	A	I	R
◊	⊙	↑	∩	✳

B	E	C	A	R
#	△	◊	↑	✳

Exercise 01

01 જો 'EXTRA'ને સાંકેતિક ભાષામાં a#!3@ લખવામાં આવે, 'ADIDAS'ને @2i2@* લખાય તો SAT ને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) *@! (B) @!* (C) 2@3 (D) @32

02 એક નિશ્ચિત કોડ ભાષામાં 'ROSE' ને #43$ લખવામાં આવે છે તથા FIRSTને 51#37 લખવામાં આવે છે તો તે કોડ ભાષામાં STORE ને કઈ રીતે લખવામાં આવશે?
(A) 3$74# (B) 37$#4 (C) 374#$ (D) 37#4$

03 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં DEPTHને 7$%#6 લખવામાં આવે છે તથા POWDERને %487$5 લખાય છે, તો WORTH કેમ લખાશે?
(A) 8456# (B) 586#4 (C) 854#6 (D) 845#6

04 કોઈ ખાસ કોડમાં PAGEને 3%7@ તથા SOREને 8©9@ લખવામાં આવે તો તે કોડમાં PEAS કેમ લખાશે?
(A) 8@%3 (B) 3@%8 (C) 38@% (D) 3%@8

05 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં DICTIONARY = '△#□↑#↓▽✳⊙©' થાય, તો ORDINARY શબ્દ કઈ રીતે લખાય?
(A) ↓⊙△#▽✳⊙© (B) ↓⊙▽#△✳⊙©
(C) ⊙↓△#▽✳©⊙ (D) ↑⊙△#▽✳⊙©

06 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં TABLEને @%#*$ લખવામાં આવે, CHAIRને §©%£® તો HARIBA શબ્દ કઈ રીતે લખાય?
(A) ©%®#£% (B) ©%®£#% (C) ©%#£®% (D) ®%©#£%

07 જો NOIDA ને 39658 લખાય તો INDIA કઈ રીતે લખાય?
(A) 68635 (B) 65638 (C) 63568 (D) 68356

08 જો GLARE = 67810, MONSOON = 2395339 તો RANSOM કઈ રીતે લખાય?
(A) 183995 (B) 185932 (C) 189352 (D) 189532

09 કોઈ ખાસ કોડમાં MAINને 9364 અને DEARને 8532 લખવામાં આવે તો તે કોડમાં MEND કેમ લખાશે?
(A) 9854 (B) 9548 (C) 9845 (D) 9485

10 SMART શબ્દની સંજ્ઞા 24678 હોય તો RATની સંજ્ઞા કઈ થાય?
(A) 768 (B) 786 (C) 748 (D) 726

Alpha - Number

→ સીધો ક્રમ

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	09	08	07	06	05	04	03	02	01

← ઉલટો ક્રમ

નિરજ ભરવાડ - ABCD તો આવડે ને જીગા?

જીગો - યસ સર આપણે અંગ્રેજીમાં તો હોંશિયાર.

નિરજ ભરવાડ - તો હવે ABCDના અક્ષરોને આંકડાઓ સાથે સેટ કરીને નીચેના પ્રશ્નો સોલ્વ કર અને ના સમજાય તો ગભરાવાનું નહિ, આપણે બધાનાં સોલ્યુશન આપેલા જ છે. આપણું દિલ આમ તો દરિયો છે.

EXAMPLE : જો B = 2, G = 7 તો K=?

અહીં દરેક મૂળાક્ષરોના ક્રમ આપેલા છે. આ જ રીતે, K = 11

Exercise 02

01 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં A = 26, SUN = 27 લખવામાં આવે તો CATને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 23 (B) 52 (C) 55 (D) 57

02 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં A = 2, HE =26 લખવામાં આવે તો CRYને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 92 (B) 46 (C) 64 (D) 29

03 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં HE = 41, You = 20 લખવામાં આવે તો MYને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 38 (B) 20 (C) 16 (D) 18

04 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં G = 49, L = 144 લખવામાં આવે તો Uને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 36 (B) 6 (C) 21 (D) 441

Exercise 02

05 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં D = 92, K = 176 લખવામાં આવે તો Oને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 180 (B) 168 (C) 204 (D) 195

06 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં H = 16, M = 26 લખવામાં આવે તો Uને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 21 (B) 06 (C) 12 (D) 42

07 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં H = 11, N = 1 લખવામાં આવે તો Vને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 18 (B) 17 (C) 27 (D) 16

08 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં Tyre = 8 Teacher = 14 લખવામાં આવે તો Dayoને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 8 (B) 2 (C) 45 (D) 30

09 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં JIGO = 109715, BAKO = 211115 લખવામાં આવે તો BHUROને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 28281115 (B) 28182115 (C) 28211815 (D) 28151821

10 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં NOIDA = 21.5, CHIN = 17 લખવામાં આવે તો LADENને તે સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 36 (B) 18 (C) 35 (D) 17

11 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 453945 નો અર્થ DECIDE થાય તો 8978નો તે સાંકેતિક ભાષામાં શું અર્થ લખાય?
(A) GIHG (B) HIHG (C) HGIH (D) HIGH

12 'JIGO'ને સાંકેતિક ભાષામાં 41 લખાય અને 'BHURO'ને સાંકેતિક ભાષામાં 64 લખાય તો 'GUJARAT'ને શું લખાય?
(A) 78 (B) 87 (C) 39 (D) 76

13 'SON'ને સાંકેતિક ભાષામાં 48 લખાય અને 'BOY' ને 42 લખાય તો 'VARTMAN'ને શું લખાય?
(A) 88 (B) 99 (C) 44 (D) 89

14 'PRESIDENT'ને સાંકેતિક ભાષામાં 133 લખાય તો 'SUCCESS'ને સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?
(A) 90 (B) 100 (C) 80 (D) 110

Alpha - Alpha

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં મૂળાક્ષરોને મૂળાક્ષરથી બદલવામાં આવે છે, અને તેના પાછળ કોઈ ચોક્કસ તર્ક હોય છે, જે સમજી વિદ્યાર્થીઓએ તેના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના હોય છે.

→ અહીં મૂળાક્ષરોનો મૂળાક્ષરો સાથેનો સંબંધ હોય છે.

Example 01 : જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'TEACHER'ને 'UFBDIFS' લખાય તો, આ જ રીતે 'STUDENT'ને કેવી રીતે લખાય?

T	E	A	C	H	E	R
+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1
U	F	B	D	I	F	S

S	T	U	D	E	N	T
+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1
T	U	V	E	F	O	U

Exercise 03

01 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'TABLE'ને 'SBAMD' લખાય તો, આ જ રીતે 'CHAIR'ને કેવી રીતે લખાય?

(A) BIZJQ (B) DIBJS (C) BGZHQ (D) BIZQJ

02 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'TISSOT'ને 'VKUUQV' લખાય તો, આ જ રીતે 'FOSSIL'ને કેવી રીતે લખાય?

(A) HQTUKN (B) GPTTJM (C) HQUUKN (D) IRVBMO

03 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'HARESH' ને 'GRDQZG' લખાય તો, આ જ રીતે 'TIGER' કેવી રીતે લખાય?

(A) SHGDQ (B) QDFHS (C) UJHFS (D) SFHJU

04 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'TABLE' ને 'ELBAT' લખાય તો, આ જ રીતે 'BAKRI' કેવી રીતે લખાય?

(A) IKRAB (B) IRKBA (C) IRBAK (D) IRKAB

05 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'SUPER' ને 'RTTVOQDFQS' લખાય તો, આ જ રીતે 'TREND' કેવી રીતે લખાય?

(A) VUTSGFPOFE (B) TURSEFNODE
(C) SUQSDFMOCE (D) STQRDEMNCD

06 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'KAVERI' ને 'WBMJSF' લખાય તો, આ જ રીતે 'MYSORE' કેવી રીતે લખાય?

(A) FSPTZN (B) RXLDQN (C) TZNFSP (D) TYMFRP

Exercise 03

07 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'BEAT' ને 'YVZG' લખાય તો, આ જ રીતે 'MILD' કેવી રીતે લખાય?

(A) NROW (B) DOWN (C) DRON (D) CROW

08 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'TABLE'ને 'SBAKF' લખાયતો, આ જ રીતે 'CHAIR'ને કેવી રીતે લખાય?

(A) DGBHS (B) BGBJQ (C) BIZHS (D) BIZJQ

09 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'CENTRE'ને 'DFOUSF' લખાયતો, આ જ રીતે 'DANGER'ને કેવી રીતે લખાય?

(A) EBOHSF (B) EBHOFS (C) EBOHFS (D) CZMFDQ

10 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'JIGO' ને 'MLJR' લખાય તો, આ જ રીતે 'BAKO' કેવી રીતે લખાય?

(A) DCMQ (B) CDLP (C) EBNQ (D) EDNR

11 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'BOMB' ને 'CQPF' લખાય તો, આ જ રીતે 'CHAKI' કેવી રીતે લખાય?

(A) DJDON (B) DJBON (C) DIBMJ (D) DJBMJ

12 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'REQUEST' ને 'S2R52TU' લખાય તો, આ જ રીતે 'ACID' કેવી રીતે લખાય?

(A) D1E3 (B) 2D4E (C) 1E3F (D) 1D3E

13 જો GUJARAT ને સાંકેતિક ભાષામાં KVHAUBS લખાય તો ENGLISH ને શું લખાય?

(A) FOHLJTI (B) ITJLHOF (C) HOFLITJ (D) FMHMJTI

14 એક કોડ 'TRICKS' ને સાંકેતિક ભાષા 'IRTSKC' લખાય છે, તેમજ 'IMAGES'ને સાંકેતિક ભાષામાં 'AMISEG' લખાય છે, તો 'PLACED'ને સાંકેતિક ભાષા કેવી રીતે લખાય?

(A) ALPDEC (B) PLCAED (C) DECPAL (D) DECALP

15 જો 'COMPOSITION'ને સાંકેતિક ભાષામાં 'NOITISOPMOC' લખાય તો 'RAMMARG'ને સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય?

(A) GRAAMAR (B) GRAMAAR (C) GRAMMER (D) GRAMMAR

16 જો કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'KAJU' ને 'OENY' લખવામાં આવે તો 'KINGS'નો કોડ શું થશે?

(A) WKRMO (B) OMRKW (C) LJOHT (D) MLQJV

17 ABD : BDG :: QRT : ?

(A) RTW (B) QRW (C) RPU (D) RTU

ANSWERS - EXERCISE 01

(1) A (2) C (3) A (4) B (5) A (6) B (7) C (8) D (9) B (10) A

ANSWERS - EXERCISE 02

(1) D (2) A (3) C (4) D (5) A (6) D (7) B (8) A (9) C (10) B
(11) D (12) A (13) D (14) B

ANSWERS - EXERCISE 03

(1) A (2) C (3) B (4) D (5) C (6) C (7) A (8) B (9) C (10) D
(11) A (12) D (13) C (14) A (15) D (16) B (17) A

Solutions

Exercise 01

→ Question 01 :

EXTRA	ADIDAS	SAT
a # ! 3 @	@2 i 2@*	* @ !

→ Question 02 :

ROSE	FIRST	STORE
#4 3 $	5 1 # 3 7	3 7 4 # $

→ Question 03 :

DEPTH	POWDER	WORTH
7 $ % # 6	%4 8 7 $ 5	8 4 5 # 6

→ Question 04 :

PAGE	SORE	PEAS
3 % 7 @	8 © 9 @	3 @ % 8

→ Question 05 :

DICTIONARY	ORDINARY
△#□↑#↓▽✳⊙©	↓⊙△#▽✳⊙©

→ Question 06 :

TABLE	CHAIR	HARIBA
@ % # * $	§ © % £ ®	©%®£#%

→ Question 07 :

NOIDA	INDIA
3 9 6 5 8	6 3 5 6 8

Solutions

Exercise 01

→ Question 08 :

GLARE	MONSOON	RANSON
6 7 8 1 0	2 3 9 5 3 3 9	1 8 9 5 3 9

→ Question 09 :

MAIN	DEAR	MEND
9 3 6 4	8 5 3 2	9 5 4 8

→ Question 10 :

SMART	RAT
2 4 6 7 8	7 6 8

Exercise 02

→ Question 01 : જો A=26, SUN=27 તો CAT=?

અહીં મૂળાક્ષરોને ઊલટો ક્રમ અપાયો છે. એટલે કે

Z=1, Y=2, ... A=26

SUN = S+U+N= 8+6+13=27

આ જ રીતે, CAT = C+A+T= 24+26+7=57

→ Question 02 : જો A=2, HE=26 તો CRY=?

અહીં મૂળાક્ષરના ક્રમના બમણા કરવામાં આવ્યા છે.

A=1, 1ના બમણાં 2

HE=26, H+E = 8+5 = 13, 13ના બમણા 26

આજ રીતે, CRY = C+R+Y=3+18+25=46, 46ના બમણાં 92

→ Question 03 : જો HE = 41 થાય You = 20 થાય તો M = ?

HE = H+E = 19 + 22 = 41(ઊલટા અંકો)

You = Y + O + U = 2 + 12 + 6 = 20

MY = M + Y = 14 + 2 = 16

→ Question 04 : જો G = 49, L =144, U = ?

G = 7 $7^2 = 49$

L = 12 $12^2 = 144$

U =21 $21^2 = 441$

Solutions

Exercise 02

→ **Question 05 :** જો D = 92, K = 176 તો O=?

04
D = 4 x 23 = 92
23

11
K = 11 x 16 = 176
16

15
તો, O = 15 x 12 = 180
12

→ **Question 06 :** જો H = 16, M = 26 તો U = ?

H = 8 (8 x 2 = 16), M = 13 (13 x 2 = 26),

U = 21 (21 x 2 = 42)

→ **Question 07 :** જો H = 11, N = 1 તો V = ?

08
H = 19 - 8 = 11
19

14
N = 14 - 13 = 1
13

22
તો, V = 22 - 5 = 17
05

→ **Question 08 :** જો Tyre = 8 Teacher = 14 Dayo = ?

Tyre ના 4 અક્ષરો, 4 x 2 = 8

Teacher ના 7 અક્ષરો, 7 x 2 = 14

Dayo ના 4 અક્ષરો, 4 x 2 = 8

→ **Question 09 :** JIGO = 109715, BAKO = 211115 તો BHURO = ?

JIGO = 10, 9, 7, 15 = 109715 (દરેક મૂળાક્ષરોનો ક્રમ સીધો)

BAKO = 2, 1, 11, 15 = 211115

BHURO = 2, 8, 21, 18, 15 = 28211815

→ **Question 10 :** NOIDA = 21.5, CHIN = 17 તો LADEN = ?

NOIDA = 14+15+9+4+1 = 43, 43 ÷ 2 = 21.5

CHIN = 3+8+9+14 = 34, 34 ÷ 2 = 17

આ જ રીતે, LADEN = 12+1+4+5+14 = 36, 36 ÷ 2 = 18

Solutions

Exercise 02

→ **Question 11 :** જો 453945 નો અર્થ DECIDE થાય તો 8978 એટલે?

દરેક મૂળાક્ષરોનો ક્રમ

4	5	3	9	4	5		8	9	7	8
↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓
D	E	C	I	D	E		H	I	G	H

→ **Question 12 :** જો JIGO = 41, BHURO = 64, તો GUJARAT = ?

અહીં મૂળાક્ષરોને સીધો ક્રમ અપાયો છે. એટલે કે

A=1, B=2, ... Z=26

JIGO = J+I+G+O = 10+9+7+15 = 41

આ જ રીતે, GUJARAT

= G+U+J+A+R+A+T= 7+21+10+1+18+1+20 = 78

→ **Question 13 :** જો SON = 48, BOY = 42 તો VARTMAN = ?

અહીં મૂળાક્ષરોને સીધો ક્રમ અપાયો છે. એટલે કે

A=1, B=2, ... Z=26

SON = S+O+N =19+15+14 = 48

આજ રીતે, VARTMAN

= V+A+R+T+M+A+N = 22+1+18+20+13+1+14 = 89

→ **Question 14 :** જો PRESIDENT = 133 તો SUCCESS = ?

અહીં મૂળાક્ષરોને ઉલટો ક્રમ અપાયો છે. એટલે કે

Z=1, Y=2, ... A=26

PRESIDENT

= P+R+E+S+I+D+E+N+T

= 11+9+22+8+18+23+22+13+7 = 133

SUCCESS = S+U+C+C+E+S+S

= 8+6+24+24+22+8+8 = 100

Solutions

Exercise 03

→ **Question 01 :** જો TABLE = SBAMD તો CHAIR = ?

T	A	B	L	E		C	H	A	I	R
-1	+1	-1	+1	-1		-1	+1	-1	+1	-1
S	B	A	M	D		B	I	Z	J	Q

→ **Question 02 :** જો TISSOT = VKUUQV તો FOSSIL = ?

T	I	S	S	O	T		F	O	S	S	I	L
+2	+2	+2	+2	+2	+2		+2	+2	+2	+2	+2	+2
V	K	U	U	Q	V		H	Q	U	U	K	N

→ **Question 03 :** જો HARESH = GRDQZG તો TIGER = ?

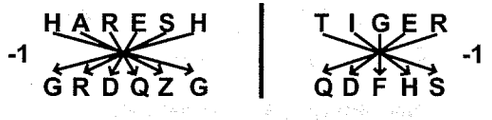

→ **Question 04 :** જો TABLE = ELBAT તો BAKRI = ?

→ **Question 05 :** જો SUPER = RTTVOQDFQS તો TREND = ?

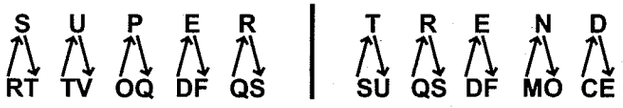

→ **Example 06 :** જો KAVERI = WBMJSF તો MYSORE = ?

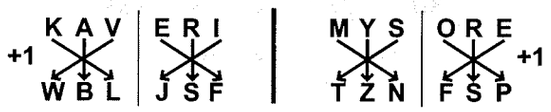

Solutions

Exercise 03

→ **Question 07 :** જો BEAT = YVZG તો MILD = ?

BEAT ના દરેક અક્ષરના ક્રમ મુજબ ઊલટા ક્રમ જવાબ તરીકે લખાયા છે.

સીધો ક્રમ	B	E	A	T		M	I	L	D	સીધો ક્રમ
	2	5	1	7		13	9	12	4	
ઊલટો ક્રમ	Y	V	Z	G		N	R	O	W	ઊલટો ક્રમ
	2	5	1	7		13	9	12	4	

→ **Question 08 :** જો TABLE = SBAKF તો CHAIR = ?

T	A	B	L	E		C	H	A	I	R
-1	+1	-1	-1	+1		-1	-1	+1	+1	-1
S	B	A	K	F		B	G	B	J	Q

અહી, સ્વરમાં +1 માં અને વ્યંજનમાં -1 થાય છે.

→ **Question 09 :** જો CENTRE = DFOUSE તો DANGER = ?

C	E	N	T	R	E		D	A	N	G	E	R
+1	+1	+1	+1	+1	+1		+1	+1	+1	+1	+1	+1
D	F	O	U	S	F		E	B	O	H	F	S

→ **Question 10 :** જો JIGO = MLJR તો BAKO = ?

J	I	G	O		B	A	K	O
+3	+3	+3	+3		+3	+3	+3	+3
M	L	J	R		E	D	N	R

→ **Question 11 :** જો BOMB = CQPF તો CHAKI = ?

B	O	M	B		C	H	A	K	I
+1	+2	+3	+4		+1	+2	+3	+4	+5
C	Q	P	F		D	J	D	O	N

Solutions

Exercise 03

→ **Question 12 :** જો REQUEST = S2R52TU તો ACID = ?

R	E	Q	U	E	S	T		A	C	I	D
+1	↓	+1	↓	↓	+1	+1		↓	+1	↓	+1
S	2	R	5	2	T	U		1	D	3	E

વ્યંજન +1 કરવું

સ્વર	A	E	I	O	U
	1	2	3	4	5

→ **Question 13 :** જો GUJARAT = KVHAUBS તો ENGLISH = ?

→ **Question 14 :** જો TRICKS = IRTSKC, IMAGES = AMISEG તો PLACED = ?

→ **Question 15 :** જો COMPOSITION = NOITISOPMOC તો RAMMARG =

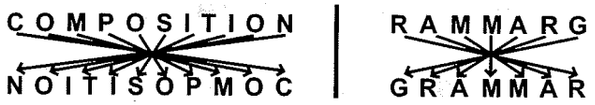

→ **Question 16 :** જો KAJU = OENY તો KINGS = ?

K	A	J	U		K	I	N	G	S
+4	+4	+4	+4		+4	+4	+4	+4	+4
O	E	N	Y		O	M	R	K	W

→ **Question 17 :** ABD : BDG :: QRT : ?

A	B	D		Q	R	T
+1	+2	+3		+1	+2	+3
B	D	G		R	T	W

CHAPTER **07**

Magnitude Comparison
પ્રમાણની તુલના

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં બે કે તેથી વધુ વ્યક્તિઓ વચ્ચે અલગ અલગ બાબતોની સરખામણી કરવામાં આવે છે. (લોચો થયોને ? ના સમજાયું ને ?)

નિરજ ભરવાડ - જીગા એકચ્યુલી આમાં વધારે ઓછાની સરખામણી હોય. ઉદાહરણ સમજાવું ને એટલે સમજાઈ જશે. OKAY છે?

જીગો - Oke sar let mi trai dis kweschan.

Example 01 : A, B, C અને D ચાર મિત્રોની અલગ અલગ ઉંમર છે. C એ D કરતાં મોટો છે, પરંતુ A કરતા નાનો છે. જ્યારે B સૌથી મોટો છે. તો સૌથી નાનો કોણ ?

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં ઘણીવાર ઉંમર, વજન, ઉંચાઈ, માર્કસ (ડહાપણ) વગેરે સરખામણી કરતા પ્રશ્નો પુછાય છે. જેને સામાન્ય રીતે >(Greater Than) <(Less Than)

A>B B<C C=D

આ રીતે Solve કરવામાં આવે છે, પરંતુ નીચે દર્શાવેલ રીત વધુ સહેલી રહેશે.

એક વ્યક્તિ કરતાં વધારે વ્યક્તિની સરખામણી ઓછી હોય ત્યારે, ઉભા ગોઠવવા.

નિરજ ભરવાડ - હું એમ કઉં, એમ કઉં, એમ કઉં કેમ કઉં???

Example 01 (સમજુતી) : C એ D કરતાં મોટો છે તો, C (C ઉપર D નીચે)
D

તો વધુ ઉંચુ, વધુ ભારે, વધુ માર્કસ હોય તેને ઉપર રાખો અને ઓછુ હોય તેને નીચે રાખો.

આમ ઉપરોક્ત Example Solve કરતાં

Step 01	Step 02	Step 03
C	A	B
D	C	A
	D	C
		D

અહી સૌથી મોટો B છે અને સૌથી નાનો D છે.

Exercise

(Q1) K, L, M, N અને O પાંચ માળની એક બિલ્ડિંગમા રહે છે, એક માળ પર માત્ર એક જ વ્યક્તિ, (દરેક માળને Ground Floor પર નં. 1, પહેલા માળે નં. 2, આ રીતે નંબર અપાયા છે)

- K એ એકી અંક વાળા માળ પર રહે છે
- O એ K ની તરત ઉપરના માળ પર
- N એ M ની તરત ઉપરના માળ પર
- O અને M વચ્ચે બે લોકો રહે છે

Q1. L કયા માળ પર રહેતો હોય ?

(A) 5th (B) 2nd (C) 1st (D) 3rd

(Q2) A, B, C અને D માં A સૌથી વધુ અંતર કાપે છે, C એ B જેટલું અંતર નથી કાપતો પણ D કરતા વધુ કાપે છે. આમાંથી સૌથી ઓછુ અંતર કોણ કાપે છે ?

(A) B (B) D (C) C (D) A

(Q3) M, R, L, N અને J અલગ અલગ માર્કસ ધરાવે છે R ને M કરતાં વધુ માર્કસ આવે છે, N ને L કરતાં ઓછા પણ J કરતાં વધુ માર્કસ આવે છે, J ને R કરતાં વધુ માર્કસ મળે છે.

Q1. સૌથી ઓછા માર્કસ કોને મળે છે ?

(A) R (B) M (C) J (D) N

Q2. ત્રીજો નંબર કોનો છે ?

(A) M (B) J (C) R (D) L

(Q4) J, K, L, M, N અલગ અલગ વજન ધરાવે છે. J એ L કરતાં વધુ વજન ધરાવે છે, પણ K કરતાં ઓછુ વજન ધરાવે છે, M એ L કરતાં હલકો છે, K એ N કરતાં હલકો છે.

Q1. સૌથી ભારે કોણ ?

(A) N (B) K (C) L (D) M

Q2. બીજો હલકો કોણ ?

(A) N (B) K (C) L (D) M

Exercise

(Q5) A, B, C, D, E અને F અલગ અલગ ઉંમર ધરાવે છે.
A એ માત્ર D કરતા નાનો છે. C કરતાં ત્રણ લોકો નાના છે, F એ E કરતાં નાનો છે, F સૌથી નાનો નથી.

Q1. સૌથી નાનો કોણ ?

(A) B (B) A (C) E (D) C

Q2. જો E ની ઉંમર 16 વર્ષ હોય તો, B ની ઉંમર કેટલી ?

(A) 18 (B) 17 (C) 12 (D) 19

Q3. E કરતાં કેટલા વ્યક્તિ નાના છે ?

(A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) કોઈ નહી

(Q6) J, K, L, M, N અને O ને એક પરીક્ષામાં અલગ અલગ માર્કસ આવે છે J ને K અને M કરતાં વધુ માર્કસ આવે છે. O ને J કરતાં ઓછા માર્કસ આવે છે, N ને J કરતાં વધુ માર્કસ આવે છે. પણ તેને સૌથી વધુ માર્કસ નથી મળતા K ને O કરતાં ઓછા માર્કસ આવે છે પણ તેને સૌથી ઓછા માર્કસ નથી આવતા.

Q1. O કરતાં વધુ માર્કસ કેટલા લોકોને મળે છે ?

(A) 1 (B) 3 (C) 4 (D) એક પણ નહી

Q2. સૌથી વધુ માર્કસ કોને મળે છે ?

(A) L (B) K (C) N (D) O

Q3. જો K ને 65 માર્કસ આવે છે તો M ને કેટલા ગુણ મળે છે ?

(A) 68 (B) 74 (C) 76 (D) 62

Q4. N કરતાં ઓછા માર્કસ કેટલા લોકોને આવે છે.

(A) 1 (B) 4 (C) 3 (D) 2

Q5. સૌથી ઓછા માર્કસ કોણ મેળવે છે ?

(A) O (B) L (C) N (D) M

જુગો - Sar, I ken solv the kweschan, fatafat!!

Exercise

(Q7) પાંચ મિત્રો P, Q, R, S અને T ની અલગ અલગ ઉંચાઈ છે. T બીજા નંબરનો ઉંચો વ્યક્તિ છે, P ફક્ત S થી જ ઉંચો છે, R અને T એ Q થી ઉંચા છે.

Q1. નીચેનામાંથી સૌથી ઊંચો કોણ છે ?

(A) R (B) T (C) P (D) Q

(Q8) P, Q, R, S અને T ના ગ્રુપમાં દરેક વ્યક્તિ અલગ અલગ વજન ધરાવે છે. R એ ફક્ત T અને P થી વજનમાં હલકો છે. Q સૌથી હલકો વજન ધરાવતો નથી. P એ સૌથી વધુ વજન ધરાવતો નથી.

Q1. કોણ સૌથી હલકુ છે ?

(A) T (B) P (C) R (D) S

Q2. કોણ બીજા નંબરે હલકો વજન ધરાવે છે ?

(A) R (B) S (C) Q (D) T

Q3. કેટલા વ્યક્તિ S કરતા વજનમાં હલકા છે ?

(A) 0 (B) 3 (C) 2 (D) 3 થી વધુ

(Q9) M, R, P અને Q એ અલગ અલગ ઊંચાઈ ધરાવે છે, P એ ફક્ત R થી નીચો છે, તો કોણ સૌથી ઊંચો છે?

(A) M (B) R (C) P (D) Q

(Q10) ચાર થેલા T, S, V અને W એ અલગ અલગ વજન ધરાવે છે, T એ ફક્ત S થી હલકો છે, V એ W થી હલકો છે તો આ થેલામાં સૌથી ઓછો વજન કોણ ધરાવે છે?

(A) V (B) S (C) T (D) W

(Q11) A, B, C, D અને E પાસે અલગ અલગ રૂપિયા છે C પાસે ફક્ત E કરતા વધુ રૂપિયા છે. B પાસે D કરતા વધુ રૂપિયા છે, પરંતુ A કરતાં ઓછા છે. તો કોની પાસે સૌથી વધુ રૂપિયા હશે ?

(A) B (B) C (C) D (D) A

ANSWERS

(01) A (02) B (03) Q1. B, Q2. B (04) Q1. A, Q2. C (05) Q1. A, Q2. C, Q3. B
(06) Q1. B, Q2. A, Q3. D, Q4. B, Q5. D (07) Q1. A (08) Q1. D, Q2. C, Q3. A
(09) B (10) A (11) D

Solutions

1 5th Floor - L
4th Floor - O
3rd Floor - K
2nd Floor - N
1st Floor - M

2 સૌથી વધુ
A
B
C
D
સૌથી ઓછુ

3 સૌથી વધુ
L
N
J
R
M
સૌથી ઓછુ

4 સૌથી વધુ
N
K
J
L
M
સૌથી ઓછુ

5 સૌથી વધુ
D
A
C
E
F
B
સૌથી ઓછુ

6 સૌથી વધુ
L
N
J
O
K
M
સૌથી ઓછુ

7 સૌથી વધુ
R
T
Q
P
S
સૌથી ઓછુ

8 સૌથી વધુ
T
P
R
Q
S
સૌથી ઓછુ

9 સૌથી વધુ
R
P

10 સૌથી વધુ
S
T
W
V
સૌથી ઓછુ

11 સૌથી વધુ
A
B
D
C
E
સૌથી ઓછુ

CHAPTER

08 Classification
વર્ગીકરણ

વર્ગીકરણ નાં પ્રશ્નોમાં આપેલા વિકલ્પોમાંથી કોઈ એક વિકલ્પ સિવાય બાકીનાં બધા વિકલ્પો કોઈ એક ચોક્કસ સમૂહ કે જૂથ કે વગ જેવા કે પશુ, પક્ષી, ફળો, મહિનાઓ, રમત વગેરે સંબંધિત હોય છે અને તેમાં આ અલગ પડતો વિકલ્પ એ જવાબ હશે.

Example 01 : (A) ઝિબ્રા (B) સિંહ (C) વાઘ (D) ઘોડો (E) જીરાફ
સમજુતી : અહિંયા ઘોડા સિવાય બાકી બધાં જ પ્રાણીઓ જંગલના છે ઘોડો એક જ પાળતુ પ્રાણી તરીકે ગણી શકાય આમ, ઘોડો અલગ હોવાથી જવાબ ઘોડો આવશે.

Example 02 : (A) પોપટ (B) ચકલી (C) કાગડો (D) નારંગી (E) મોર
સમજુતી : અહિંયા નારંગી ફળ છે અને બાકી બધાંજ પક્ષીઓ છે. આથી, નારંગી જવાબ આવે.

Example 03 : (A) જાન્યુઆરી (B) મે (C) જુલાઈ (D) ઓગષ્ટ (E) નવેમ્બર
સમજુતી : નવેમ્બર મહિનામાં 30 દિવસ હોય છે જ્યારે બાકી બધા મહિનામાં 31 દિવસો છે

Basic Level

1	(A) Football	(B) Volleyball	(C) Cricket	(D) Chess	(E) Hockey
2	(A) દહીં	(B) માખણ	(C) તેલ	(D) ચીઝ	(E) મલાઈ
3	(A) જાંબલી	(B) વાદળી	(C) લીલો	(D) સફેદ	(E) પીળો
4	(A) એશિયા	(B) આફ્રિકા	(C) એન્ટાર્કટીકા	(D) ભારત	
5	(A) ગુજરાત	(B) મધ્ય પ્રદેશ	(C) મેઘાલય	(D) કેરલ	(E) ભારત
6	(A) સૂર્ય	(B) ચંદ્ર	(C) તારા	(D) ગ્રહો	(E) બ્રહમાંડ
7	(A) અંકગણિત	(B) બીજગણિત	(C) ત્રીકોણમિતિ	(D) ગણિત	(E) ભૂમિતિ
8	(A) ચાલવું	(B) દોડવું	(C) વિચારવું	(D) કુદવું	(E) તરવું
9	(A) ટન	(B) ક્વિન્ટલ	(C) ગ્રામ	(D) કિલોગ્રામ	(E) કિલોમીટર
10	(A) નિલમ	(B) માણેક	(C) હિરો	(D) આરસપહાણ	
11	(A) મંદિર	(B) મસ્જીદ	(C) આશ્રમ	(D) ચર્ચ	
12	(A) ગાડી	(B) સ્કુટર	(C) સાયકલ	(D) એરોપ્લેન	(E) હેલિકોપ્ટર
13	(A) કેલેન્ડર	(B) વર્ષ	(C) મહિના	(D) તારીખ	(E) દિવસો

Basic Level

14	(A) ડાળી	(B) ઝાડ	(C) ફળ	(D) પાંદડાં	(E) ફુલ
15	(A) મરઘી	(B) સાપ	(C) હંસ	(D) મગર	(E) દેડકો
16	(A) લાગણી	(B) આનંદ	(C) આતુરતા	(D) ગુસ્સો	(E) દુઃખ
17	(A) લેખન	(B) વાંચન	(C) જ્ઞાન	(D) શીખવું	(E) અભ્યાસ
18	(A) આંખ	(B) કાન	(C) મગજ	(D) નાક	(E) વાળ
19	(A) મકાઈ	(B) ઘઉં	(C) કપાસ	(D) જુવાર	(E) બાજરી
20	(A) વ્યાસ	(B) વર્તુળ	(C) ત્રિજ્યા	(D) જીવા	(E) મધ્યબિંદુ
21	(A) શિમલા	(B) શિબોંગ	(C) પટના	(D) ગંગટોક	(E) કેરલ

Solutions

1	Chess સિવાય બાકી બધી જ રમત દડાથી રમાય છે.	Ans. D
2	તેલ સિવાય બાકી બધી જ વસ્તુઓ દુધમાંથી બનાવાય છે.	Ans. C
3	સફેદ સિવાય બાકી બધાં જ મેઘધનુષ્યના રંગો છે.	Ans. D
4	ભારત સિવાય બાકી બધાં ખંડો છે.	Ans. D
5	ભારત સિવાય બધાં રાજ્યો છે.	Ans. E
6	બધી જ વસ્તુઓ બ્રહમાંડમાં આવેલી છે.	Ans. E
7	બાકી બધાં ગણિતના જ ભાગ છે.	Ans. D
8	વિચારવા સિવાય બાકી બધી જ શારિરીક ક્રીયા છે.	Ans. C
9	કિલોમીટર સિવાય બાકી બધાં વજન માપવાના એકમ છે.	Ans. E
10	આરસપહાણ સિવાય બાકી બધાં કિંમતી પથ્થરો છે.	Ans. D
11	આશ્રમ સિવાય બાકી બધાં પ્રાર્થના સ્થાન છે.	Ans. C
12	સાયકલ સિવાય બાકી બધાં જ સાધનો એંજીનથી ચાલે છે.	Ans. C
13	કેલેન્ડર સિવાય બાકી બધું જ કેલેન્ડરનો ભાગ છે.	Ans. A
14	ઝાડ સિવાય બાકી બધાં જ ઝાડના ભાગ છે.	Ans. B
15	મરઘી સિવાય બાકી બધાં જ પાણીમાં જીવી શકે છે.	Ans. A
16	લાગણી સિવાય બાકી બધાં લાગણીના પ્રકાર છે.	Ans. A
17	જ્ઞાન માટે બાકી બધી જ પ્રવૃતિઓ કરવામાં આવે છે.	Ans. C
18	મગજ સિવાય બધાં જ અંગો દેખાય છે.	Ans. C
19	કપાસ સિવાય બધાં જ ખાદ્ય પાકો છે.	Ans. C
20	બાકી બધાં વર્તુળમાં આવે છે.	Ans. B
21	કેરલ રાજ્ય છે અને બાકી બધી રાજધાનીઓ છે.	Ans. E

CHAPTER
09
Sitting Arrangement
બેઠક વ્યવસ્થા

નિરજ ભરવાડ - જો જીગા, પ્રશ્નમાં આપ્યું હોય ને એવી રીતે એક ગોળ ટેબલની ફરતે પબ્લીકને બેસાડવાની છે.

જીગો - Okay sar

● સમજૂતી

વર્તુળાકાર બેઠક વ્યવસ્થામાં ધ્યાનમાં રાખવા જેવી કેટલીક બાબતો -

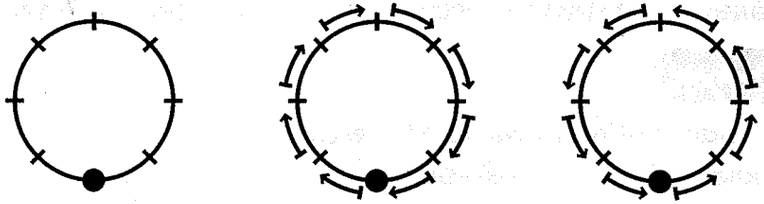

વ્યક્તિ ડાબી બાજુ જમણી બાજુ

(A) સૌ પ્રથમ, વ્યક્તિને નીચેથી બેસાડી શરૂઆત કરો.
(કારણકે અહીં બેસેલ વ્યક્તિની ડાબી બાજુએ તમારી ડાબી બાજુ અને તેની જમણી બાજુએ તમારી જમણી બાજુ થશે. શરૂઆત સારી થશે, દોસ્ત)

(B) બેઠક વ્યવસ્થામાં દરેક વ્યક્તિની ડાબી બાજુ અને જમણી બાજુ એ ખૂબ મહત્વની છે.
(1) ડાબી બાજુ - ઘડીયાળની દિશામાં
(2) જમણી બાજુ - ઘડીયાળની વિરૂદ્ધ દિશામાં

● Example

(1) A, B, C, D, E, F, G, H આઠ વ્યક્તિઓ એક વર્તુળાકાર ટેબલ ફરતે બેઠાં છે અને તેમના મોં કેન્દ્ર તરફ છે.

- E એ C ના જમણે ત્રીજો બેઠો છે.
- A એ E ના જમણે બીજો બેઠો છે.
- D એ B ના ડાબે ત્રીજો બેઠો છે.
- B અને D એ A ના પડોશી નથી.
- G એ H ના જમણે બીજો બેઠો છે.

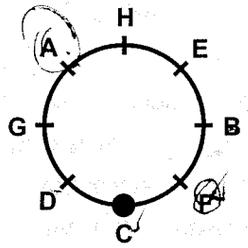

Q1. F ના પડોશી કોણ છે ?
(A) A, E (B) C, B (C) G, C (D) D, B

Q2. B ના જમણે ત્રીજું કોણ બેઠું છે ?
(A) H (B) F (C) G (D) A

Q3. G ના સંદર્ભે E નું સ્થાન ?
(A) ડાબે બીજું (B) ડાબે ત્રીજું (C) જમણે બીજું (D) જમણે ત્રીજું

Q4. ઉપરોક્ત બેઠક વ્યવસ્થા પ્રમાણે નીચેની શ્રેણીનો જવાબ આપો.
D C B A F ?
(A) B (B) A (C) H (D) G

Q5. નીચે આપેલ જોડકાંઓમાં કોઈ એક જોડકું અલગ પડે છે એ કયું છે તે ચકાસો.
(A) DF (B) CE (C) BH (D) EA

● Basic Level

1. પાંચ છોકરા વર્તુળાકાર ઊભા છે. અભિનવ, આલોક અને અંકુરની વચ્ચે છે. અપૂર્વ અભિષેકની ડાબી બાજુ છે. આલોક અપૂર્વની ડાબી બાજુ છે. તો અભિનવની બરોબર જમણી બાજુ કોણ છે ?
(A) અંકુર (B) આલોક (C) અપૂર્વ (D) અભિષેક

2. રાધા, શીલા, મહિમા અને સીતા એક ગોળ ટેબલની આજુબાજુ બેઠેલ છે. રાધા શીલાની જમણી બાજુ બેઠી છે. મહિમા સીતાની ડાબી બાજુ બેઠી છે. આપેલ વિકલ્પોમાંથી જણાવો કે કઈ જોડી એકબીજાની સામે બેઠી છે ?
(A) રાધા-શીલા (B) મહિમા-સીતા (C) રાધા-સીતા (D) શીલા-સીતા

3. 6 છોકરા એક ગોળાકાર ટેબલની ચારે તરફ ટેબલના મધ્યબિંદુ તરફ મોં રાખીને બેઠા છે. મનોજ પંકજની જમણી બાજુ છે. રમેશ નયન અને વિનેશની વચ્ચે બેઠો છે. આલોક નયનની ડાબી બાજુ બેઠો છે. આલોકની બરાબર વિરુદ્ધ દિશામાં વિનેશ બેઠો છે.

Q1. મનોજ બરાબર કોની વિરુદ્ધ બેઠો છે ?
(A) આલોક (B) રમેશ (C) નયન (D) પંકજ

Q2. પંકજ કયા બે છોકરાઓની વચ્ચે બેઠો છે ?
(A) રમેશ - વિનેશ (B) રમેશ - આલોક (C) વિનેશ - મનોજ (D) મનોજ - આલોક

Q3. નયન કયા બે છોકરાઓની વચ્ચે બેઠો છે ?
(A) રમેશ - આલોક (B) પંકજ - મનોજ (C) આલોક - પંકજ (D) રમેશ - વિનેશ

Q4. જો મનોજ અને પંકજ પોતાના સ્થાન બદલી લે તો આલોકની ડાબી બાજુ કોણ બેઠું હશે ?
(A) વિનેશ (B) મનોજ (C) પંકજ (D) રમેશ

નિરજ ભરવાડ - જો જીગા કોઈ બેહે નહિ ને તો એક ઘોકો રાખજે જોડે. ના શું બેહે?

Basic Level

4 M, N, O, P, Q, R, T અને W કેન્દ્ર તરફ મુખ રાખી વર્તુળાકાર બેઠા છે. Q, W ની જમણે ત્રીજો અને M ની ડાબી બાજુ બીજો છે. P એ O ની ડાબે ત્રીજો છે કે જે T ની ડાબે ત્રીજો છે. O એ W ની તરત જ ડાબો છે. N એ M નો નજીકનો પાડોશી નથી.

Q1. નીચેનામાંથી કઈ જોડીની પ્રથમ વ્યક્તિ બીજીની તરત જ ડાબી બાજુ બેઠેલ છે ?

(A) PQ (B) MP (C) RM (D) આપેલમાંથી કોઈ નહીં

Q2. M ને જમણે બીજો કોણ છે ?

(A) R (B) W (C) Q (D) O

Q3. P ના જમણે ચોથું કોણ છે ?

(A) N (B) W (C) R (D) O

Q4. Q ની તરત જ ડાબે કોણ છે ?

(A) N (B) T (C) P (D) O

Q5. R અને W ની વચ્ચે કોણ બેઠું છે ?

(A) M (B) N (C) O (D) Q

Q6. T ની તરત જ ડાબી બાજુ કોણ બેઠું છે ?

(A) W (B) N (C) Q (D) O

Q7. R ની તરત જ જમણે કોણ બેઠું છે ?

(A) P (B) T (C) M (D) આપેલમાંથી કોઈ નહીં

5 P, Q, R, S, T, V અને J એક વર્તુળાકારે ટેબલ ફરતે કેન્દ્ર તરફ મોં રાખીને બેઠા છે.

- S એ V નો પાડોશી નથી
- S એ T ની જમણે બીજો બેઠો છે કે જે Q ની જમણે બીજો બેઠો છે
- R એ J ની જમણે ત્રીજો બેઠો છે અને P ની ડાબે બીજો બેઠો છે

Q1. Q ની તરત જમણે કોણ બેઠું છે?

(A) S (B) R (C) V (D) P

Q2. P ના સંદર્ભે J નું સ્થાન જણાવો?

(A) ડાબે ત્રીજું (B) જમણે ત્રીજું (C) ડાબે બીજું (D) જમણે ચોથું

Q3. Q અને S વચ્ચે કેટલા લોકો બેઠા છે?

(A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 2 અથવા 3

Q4. V અને R ની વચ્ચે કોણ બેઠું છે?

(A) Q (B) J (C) T (D) S

Q5. S ના ડાબે ચોથું કોણ બેઠું છે?

(A) T (B) R (C) Q (D) V

Basic Level

6 આઠ વ્યક્તિ J, K, L, M, N, O, P અને Q એક વર્તુળાકાર ટેબલ પર અંદરની દિશામાં મોઢું રાખીને બેઠા છે. M ની જમણી ત્રીજા સ્થાને O છે. M અને J વચ્ચે ફક્ત એક જ વ્યક્તિ બેઠો છે. J અને K વચ્ચે ત્રણ વ્યક્તિ બેઠા છે. P એ J નો પાડોશી છે. P અને L વચ્ચે ત્રણ વ્યક્તિ બેઠા છે. P ની જમણે બીજા સ્થાને N છે.

Q1. નીચેનામાંથી શું સાચું છે ?

(A) M એ K નો પાડોશી છે (B) N એ J નો પાડોશી છે

(C) O ની ડાબી દિશામાં બીજા સ્થાને P છે (D) N અને O વચ્ચે ચાર વ્યક્તિ બેઠા છે

(E) એકપણ સાચું નથી

Q2. Q ની ડાબે બીજા સ્થાને બેઠેલ વ્યક્તિની ડાબે બીજું કોણ બેઠું છે ?

(A) M (B) K (C) N (D) L (E) J

Q3. નીચે આપેલામાંથી કયું અલગ પડે છે ?

(A) PQ (B) KL (C) MN (D) QO (E) KO

Q4. N ની જગ્યાએ K ની સાપેક્ષે કયા છે ?

(A) ડાબે બીજો (B) જમણે બીજો (C) ડાબે ત્રીજો

(D) જમણે ત્રીજો (E) ડાબે ચોથો

Q5. K અને P ની વચ્ચે કેટલા બેઠા છે, જ્યારે K ની જમણી સાઈડથી ગણવામાં આવે તો ?

(A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) None (E) More than three

7 A, B, C, D, E, F, G અને H એક વર્તુળાકાર ટેબલ ફરતે કેન્દ્ર તરફ મોં કરીને બેઠા છે, C એ E ના જમણે ત્રીજો બેઠો છે. G એ H ના ડાબે બીજો બેઠો છે, H એ E કે C નો પડોશી નથી, F અને A એકબીજાના પડોશી છે. F અને B વચ્ચે માત્ર એક જ વ્યક્તિ બેઠો છે.

Q1. નીચે આપેલ ચાર જોડમાંથી એક જોડ અલગ પડે છે, તો તે જોડ કઈ ?

(A) EH (B) CF (C) AG (D) BD

Q2. D ના પડોશી કયા – કયા છે ?

(A) EH (B) CG (C) FB (D) HG

Q3. આ બેઠક વ્યવસ્થાના આધારે - EF, CG, HB, FA, ?

(A) GD (B) CG (C) GH (D) BH

Q4. A ની તરત જમણે કોણ બેઠું છે ?

(A) E (B) C (C) B (D) F

Basic Level

8 P, Q, R, S, T, U, V, W એક વર્તુળાકારે ટેબલ ફરતે કેન્દ્ર તરફ મોં રાખીને બેઠા છે.

- T એ P ના જમણે ત્રીજો બેઠો છે
- W એ S ના જમણે બીજો બેઠો છે
- S એ P કે T નો પાડોશી નથી
- U અને Q એકબીજાના પાડોશી છે
- Q એ P નો પાડોશી નથી
- V એ W નો પાડોશી નથી

Q1. V ના સંદર્ભે R નું સ્થાન જણાવો?
(A) ડાબે બીજું (B) જમણે બીજું (C) જમણે ત્રીજું (D) ડાબે ત્રીજું

Q2. નીચેનામાંથી કયું જોડકું અલગ પડે છે?
(A) RQ (B) PV (C) TP (D) US

Q3. W ના તરત જમણે જે વ્યક્તિ બેઠો છે, તેની જમણે બીજું કોણ બેઠું છે?
(A) U (B) R (C) Q (D) P

Q4. U થી ડાબી તરફ જોતાં U અને W વચ્ચે કેટલા વ્યક્તિઓ બેઠા છે?
(A) 1 (B) 3 (C) 4 (D) 2

Q5. T અને S વચ્ચે કોણ બેઠું છે?
(A) U (B) Q (C) W (D) V

9 P, Q, R, S, T, V, W અને Y એક વર્તુળાકારે ટેબલ ફરતે કેન્દ્ર તરફ મોં રાખીને બેઠા છે.

- P એ T ના ડાબે બીજો બેઠો છે
- W એ Y ના જમણે ત્રીજો બેઠો છે
- Y એ T નો પાડોશી નથી
- V અને R એકબીજાના પાડોશી છે
- Q અને R ના એકબીજાના પાડોશી છે, પણ Q કે R Y ના પાડોશી નથી

Q1. P અને Y ની વચ્ચે કોણ બેઠું છે?
(A) W (B) S (C) V (D) Q

Q2. T થી ઘડિયાળની દિશામાં જોતાં T અને P વચ્ચે કેટલાં વ્યક્તિઓ બેઠા હોય?
(A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4

Q3. નીચે આપેલમાંથી કયું જોડકું અલગ પડે છે?
(A) WP (B) VR (C) QT (D) VY

Q4. Q ના સંદર્ભે Y નું સ્થાન જણાવો?
(A) ડાબે ચોથું (B) ડાબે બીજું (C) જમણે બીજું (D) જમણે ત્રીજું

Q5. ઉપરોક્ત બેઠક વ્યવસ્થાના આધારે નીચેની શ્રેણીઓ પૂર્ણ કરો.
RV SP QR PW?
(A) VY (B) YS (C) PW (D) SP

Basic Level

10 P, Q, R, S, T, W, X, Y, Z કેન્દ્ર તરફ મોં રાખીને વર્તુળાકાર ટેબલ ફરતે બેઠા છે?

- X એ R ની તરત ડાબે બેઠો છે
- T એ P ની તરત જમણે બેઠો છે
- Q એ T નો પાડોશી નથી
- W એ X ની જમણે પાંચમો બેઠો છે
- Y એ W નો પડોશી છે
- S એ R ની જમણી બીજો બેઠો છે
- P અને Q વચ્ચે માત્ર એક વ્યક્તિ બેઠો છે

Q1. R અને S ની વચ્ચે કોણ બેઠું છે?
(A) X (B) Z (C) Q (D) Y

Q2. Y અને Z ની વચ્ચે કોણ બેઠું છે?
(A) P (B) W (C) R (D) S

Q3. Wની જમણે ત્રીજો કોણ બેઠું છે?
(A) R (B) X (C) Q (D) Z

Q4. X ના પાડોશી કોણ છે?
(A) RQ (B) WZ (C) YZ (D) RZ

Q5. નીચેનામાંથી કયું જોડકું અલગ પડે છે?
(A) TW (B) WS (C) ZX (D) YR

11 S, T, U, V, W, X, Y અને Z એક વર્તુળાકાર કેન્દ્ર ફરતે બેઠા છે, જેમાંથી S અને T કેન્દ્ર તરફ મોં કરીને બેઠા છે, જ્યારે બાકી બધા કેન્દ્રની વિરુધ્ધ દિશા તરફ મોં કરીને બેઠા છે.

- Y એ W ની ડાબે બીજો બેઠો છે
- S એ Y ની ડાબે બીજો બેઠો છે
- T એ S ની તરત જમણે બેઠો છે
- T એ Y નો પાડોશી નથી
- V એ Y નો પાડોશી નથી
- S અને Z ની વચ્ચે માત્ર એક વ્યક્તિ બેઠો છે
- X ના બંને પડોશી કેન્દ્રથી વિરુધ્ધ દિશામાં મોં રાખીને બેઠા છે

Q1. S ના સંદર્ભે X નું સ્થાન જણાવો?
(A) ડાબે ત્રીજું (B) જમણે ત્રીજું (C) ડાબે બીજું (D) જમણે બીજું

Q2. Z ની તરત ડાબે કોણ બેઠું છે?
(A) T (B) V (C) W (D) S

Q3. W ના પાડોશી કોણ કોણ છે?
(A) ZT (B) TV (C) VX (D) YS

Q4. W ના સંદર્ભે U નું સ્થાન જણાવો?
(A) ડાબે બીજું (B) જમણે ત્રીજું (C) ડાબે છઠ્ઠું (D) જમણે પાંચમું

Q5. U અને V વચ્ચે કેટલા વ્યક્તિઓ બેઠા હોય?
(A) 3 (B) 2 (C) 4 (D) 1

● સીધી રેખા

નિરજ ભરવાડ - જીગા, એક લાઈનમાં કેવી રીતે બેસે એવું પણ પૂછે છે દોસ્ત અને ચોરસ કે લંબચોરસ ટેબલનાં ફરતે બેસાડવાનું પણ પૂછે. તો શું?
પુછે તો પુછે પણ ખરા. પેપર સેટર કહેવાય.

સમજૂતી

સીધી રેખામાં બંને છેડાની ડાબી અને જમણી બાજુ કોઈ જ વ્યક્તિ નહિ બેસે. બાકી, Concept લગભગ એક સરખો જ છે. ડાબી બાજુ અને જમણી બાજુ સામાન્ય રીતે જ થશે.

● Exercise

12 A, B, C, D, E અને F એક પંક્તિમાં બેઠા છે. E અને F પંક્તિના મધ્યમાં બેઠા છે તથા A અને B પંક્તિના બંને છેડા પર બેઠા છે. A એ C ની જમણી બાજુ બેઠો છે. તો B ની જમણી બાજુ કોણ બેઠું છે ?

13 S, T, U, V, W, X, Y અને Z આઠ મિત્રો એક સીધી રેખામાં ઉત્તર તરફ મોં રાખીને બેઠા છે. જરૂરી નથી કે આ ક્રમમાં જ બેઠા હોય.

- W એ V ના જમણે ત્રીજો બેઠો છે
- S એ V ના ડાબે ત્રીજો બેઠો છે
- U એ X ના ડાબે પાંચમો બેઠો છે
- V અને U બંને પડોશી છે
- Z એ Y ના ડાબે ત્રીજો બેઠો છે

Q1. નીચે આપેલ જોડકાઓમાં એક જોડકું અલગ પડે છે એ કયું છે તે ચકાસો.
(A) ZS (B) YT (C) XW (D) UY

Q2. Y અને W ની બિલકુલ વચ્ચે કોણ બેઠું છે ?
(A) X (B) V (C) Z (D) T

Q3. T ના સંદર્ભે Z નું સ્થાન કયું હશે ?
(A) ડાબે ત્રીજું (B) ડાબે ચોથું (C) ડાબે પાંચમું (D) જમણે ચોથું

Q4. આડી હરોળના બંને છેડે કોણ બેઠું છે ?
(A) XS (B) WS (C) ZX (D) XU

14 P, Q, R, S, T અને V એક સીધી રેખામાં ઉત્તર તરફ મોં રાખીને બેઠા છે, જરૂરી નથી કે આ ક્રમમાં જ હોય.

- Q એ T ની જમણે ત્રીજો બેઠો છે
- T એ P ના જમણે બીજો બેઠો છે
- V એ T નો પડોશી નથી
- R એ S ના ડાબે બીજો બેઠો છે

Q1. P ના સંદર્ભે S નું સ્થાન ?
(A) જમણે ત્રીજો (B) તરત જમણે (C) ડાબે બીજો (D) જમણે બીજો

Q1. R ની તરત જમણે કોણ બેઠું છે ?
(A) V (B) T (C) P (D) Q

Q1. R અને V વચ્ચે કેટલા લોકો બેઠેલા છે ?
(A) 0 (B) 1 (C) 2 (D) 3

Q1. આડી લાઈનના બિલકુલ છેડે કોણ બેઠું છે ?
(A) PQ (B) TS (C) RT (D) VS

15 P, Q, R, S, T, V, W એ એક સીધી રેખામાં ઉત્તર તરફ મોં રાખીને બેઠા છે, જેમાં Q એ T ના જમણે ત્રીજો બેઠો છે. W એ Q ના જમણે બીજો બેઠો છે. V અને R પડોશી છે. V એ T નો પડોશી નથી. S અને P વચ્ચે માત્ર એક જ વ્યક્તિ બેઠો છે. S એ Q નો પડોશી નથી.

Q1. R અને P વચ્ચે કેટલા વ્યક્તિ બેઠા છે ?
(A) 0 (B) 1 (C) 2 (D) 3

Q2. આડી હરોળના બંને છેડે કોણ બેઠું છે ?
(A) R, W (B) S, T (C) W, Q (D) T, R

Q3. V ના સંદર્ભે T નું સ્થાન ?
(A) ડાબે બીજો (B) જમણે બીજો (C) જમણે ત્રીજો (D) ડાબે ત્રીજો

Q4. જો બધા જ મૂળાક્ષરોને 'જમણેથી ડાબે' અંગ્રેજી મૂળાક્ષરના આધારે ક્રમમાં બેસાડીએ તો કેટલા મૂળાક્ષરોનું સ્થાન બદલાશે નહિ.
(A) એકપણ નહિ. (B) એક (C) બે (D) ત્રણ

ANSWERS

(1) અભિનવની બરોબર જમણે આલોક છે (2) રાધા અને સીતા એકબીજાની સામે બેઠી છે
(3) Q1. B, Q2. C, Q3. A, Q4. C (4) Q1. D, Q2. D, Q3. B, Q4. B, Q5. C, Q6. B, Q7. D
(5) Q1. B, Q2. B, Q3. D, Q4. A, Q5. C (6) Q1. B, Q2. A, Q3. E, Q4. C, Q5. B
(7) Q1. C, Q2. D, Q3. A, Q4. B (8) Q1. B, Q2. C, Q3. C, Q4. A, Q5. D
(9) Q1. B, Q2. A, Q3. D, Q4. D, Q5. B (10) Q1. B, Q2. D, Q3. C, Q4. A, Q5. D
(11) Q1. A, Q2. B, Q3. C, Q4. B, Q5. A (12) B ની જમણી બાજુ D બેઠો છે
(13) Q1. D, Q2. D, Q3. B, Q4. A (14) Q1. A, Q2. B, Q3. C, Q4. A
(15) Q1. C, Q2. B, Q3. A, Q4. A

નિરજ ભરવાડ - જીગા, હું જીવું છું ત્યાં સુધી ટેન્શન નહી લેવાનું.

Solutions

1

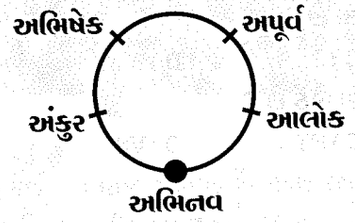

2

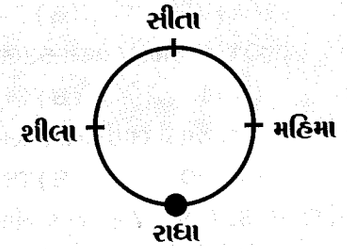

3

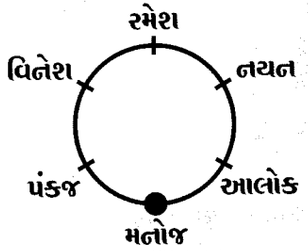

4

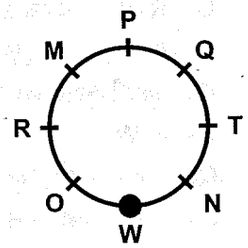

5

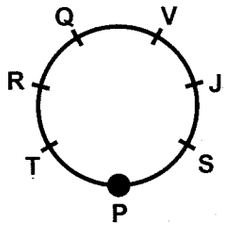

6

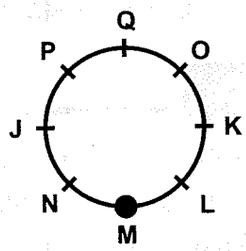

7

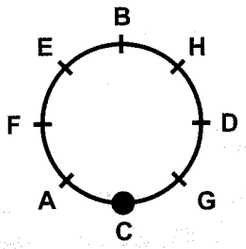

8

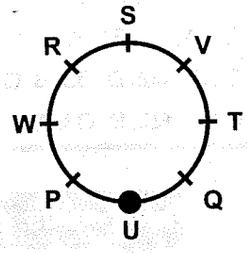

Solutions

9

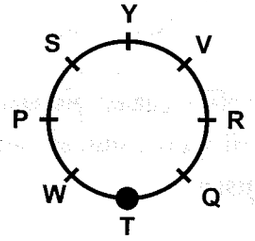

10

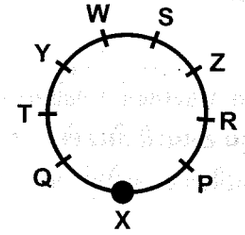

11

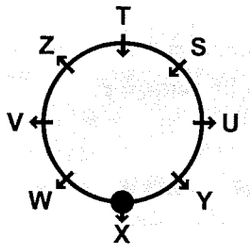

12

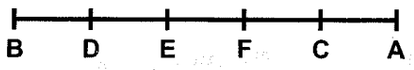

13

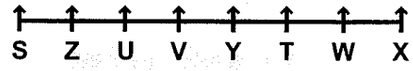

14

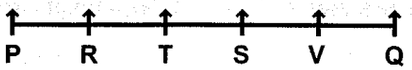

15

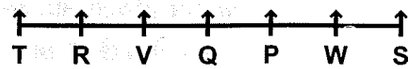

CHAPTER
10 Blood Relations
લોહીના સંબંધો

આ પ્રકરણનાં પ્રશ્નોમાં એક વ્યક્તિની બીજા વ્યક્તિ સાથેના સંબંધની માહિતી થોડી જટીલ સ્વરૂપે આપેલી હોય છે કે જે ઉમેદવારે સમજીને ઝડપથી જવાબ આપવાનો હોય છે.

લોહીના સંબંધોમાં સામાન્ય રીતે બે પ્રકારે પ્રશ્નો પૂછાય છે :

● સમજૂતી

પ્રકાર – ૧

આ પ્રકારના પ્રશ્નોનાં જવાબ આકૃતિ (Relation Tree) બનાવીને સરળતાથી આપી શકાય છે.

- આ આકૃતિ બનાવતાં ધ્યાનમાં રાખવા જેવી કેટલીક બાબતો :

01. Gender (જાતિ)

પ્રશ્નમાં આપેલ કોઇ પણ વ્યક્તિની જાતિ નક્કી કરવી, અને પુરૂષને (+) ની નિશાની અને સ્ત્રીને (-) ની નિશાની તરીકે દર્શાવવાં.

(બહેનોએ કોઇએ અમને (-) કેમ કીધા એમ કરી ખોટું લગાડવું નહિ તમે ઊંધુ કરી શકો છો 😜😄)

ઉ.દા. A એ B નો ભાઇ છે.

A B

(+)

(અહીં A ની જાતિ નક્કી થશે, જ્યારે B ની જાતિ નક્કી થશે નહિ.)

(સામાન્ય રીતે, જેની પાછળ નો, ની, નું, નાં લાગેલું હોય તેની જાતિ નક્કી ન થાય.)

અપવાદ :- બે વ્યક્તિ વચ્ચે પતિ – પત્નીનો સંબંધ આપેલ હોય ત્યારે એક સાથે બંનેની જાતિ નક્કી થાય છે.

02. Generation (પેઢી)

પ્રશ્ન આધારે દરેક વ્યક્તિને પેઢી આધારે ઉપર – નીચે ગોઠવવાં. એટલે કે, પિતા ઉપરની લાઇનમાં અને પુત્ર નીચેની લાઇનમાં અને એક સરખી પેઢી એક જ લાઇનમાં ગોઠવવી.

ઉ.દા. B એ C નો પિતા છે. C એ D ની બહેન છે.

B
(+) (પિતા)
C ——→ D
(-)

03. Family (કુટુંબ)

આ વ્યક્તિઓને કુટુંબ પ્રમાણે ગોઠવો. એટલે કે પરિણીત કપલને ગોઠવ્યા બાદ વર – પક્ષ અને કન્યા પક્ષના સભ્યો અલગ અલગ રાખવા.

ઉ.દા. A એ B નો પતિ છે; C એ B નો પિતા છે. E એ A ની માતા છે, અને J એ A નો ભાઇ છે.

E C
(-) (+)
J A ≈ B
(+) (+) (-)
વર – પક્ષ કન્યા પક્ષ

(નોંધ :- પતિ – પત્ની વચ્ચે (≈) છેડાછેડી બાંધવી.)

નિરજ ભરવાડ - જો દોસ્ત આ ચેપ્ટર તો આવડે છે. પણ પ્રશ્નો થોડા ફેરવીને પૂછતા હોય એટલે પ્રેક્ટિસ કરવી પડે થોડી.

જીગો - આપળા લોહીના સંબંધો બધા જોડે ચકાચક

● સમજૂતી

પ્રકાર – ૨

હવે, આ સમજૂતીના આધારે એક ઉ.દા. જોઈએ.

ઉ.દા. – મીના એ પંકજની દીકરી છે. રીના એ પંકજની બહેન છે, રીનાની દીકરી દીયા છે અને રીનાનો દીકરો રામ છે. ટીનાએ દિયાની એકમાત્ર મામી છે.

ટીના ≈ પંકજ રીના
(-) (+) (-)
મીના દીયા રામ
(-) (-) (+)

Q1. મીના એ ટીનાની

(A) દીકરી (B) બહેન (C) ભત્રીજી (D) માસી

Q2. દિયા એ પંકજની

(A) ભાણી (B) બહેન (C) ભત્રીજી (D) કાકા

Q3. રામ એ ટીનાનો

(A) ભત્રીજો (B) ભાણો (C) દિકરો (D) મામા

Exercise

1. રોહન એ સોહનનો ભાઈ છે, અને મોહન એ રોહનનો પિતા છે, રમણએ દિયાનો ભાઈ છે, અને દિયાએ સોહનની દિકરી છે, તો રમણના કાકા કોણ ?
   (A) સોહન (B) મોહન (C) રોહન (D) કહી ન શકાય
2. જો L એ M નો પતિ છે અને N એ O અને M ની માતા છે, તો N એ L ને શું થાય ?
   (A) માતા (B) બહેન (C) માસી (D) સાસુ
3. X એ Y નો ભાઈ છે, Z એ X ની બહેન છે, P એ J નો ભાઈ છે, J એ Y ની દિકરી છે અને Y એ V નો પતિ છે, તો P ના કાકા કોણ ?
   (A) Y (B) Z (C) J (D) X
4. જો L એ M અને A નો ભાઈ છે. B એ M ની માતા છે અને C એ L નો પિતા છે. તો નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું ન હોઈ શકે ?
   (A) M એ A નો ભાઈ છે (B) L એ B નો દિકરો છે
   (C) L એ A નો પિતા છે (D) B અને C પતિ – પત્ની છે
5. ઈશા અને રોહન પતિ પત્ની છે કે જેમને નૈના અને દિયા નામની બે દિકરીઓ છે, દિયાના લગ્ન અભય સાથે થયા છે, અભય કે જે કિરણ અને વરૂણનો પુત્ર છે. વંદના એ અભયની દિકરી છે. પાયલ કે જે અભયની બહેન છે. પાયલના લગ્ન હર્ષિત સાથે થયા છે અને તેમને બે પુત્રો જીગો અને બકો છે.

   Q1. જીગો અને વંદના વચ્ચે શું સંબંધ થાય ?
   (A) પિતરાઈ (B) પતિ – પત્ની
   (C) બાપ - દિકરી (D) કાકા - ભત્રીજી

   Q2. પાયલ એ દિયાને શું થાય ?
   (A) ફોઈબા (B) નણંદ (C) માસી (D) બહેન

   Q3. નીચેમાંથી કયું વિધાન સાચું છે.
   (A) વરૂણ એ દિયાના મામા છે (B) જીગો એ નૈનાનો દિકરો છે
   (C) કિરણ એ હર્ષિતના સાસુ છે (D) વંદના અને પાયલ પિતરાઈ છે
6. એક માણસ સામે આંગળી બતાવી એક સ્ત્રીએ કહ્યુ તેની માતા, મારી સાસુની એકની એક પુત્રવધુ છે, તો તે પુરૂષ સ્ત્રીને શું થાય ?
   (A) પુત્ર (B) પિતા (C) ભાઈ (D) કાકા
7. રૈનાએ પ્લેટફોર્મ ઉપરની એક સ્ત્રી તરફ આંગળી બતાવી કહ્યું, તેણી, મારી માતાના પુત્રના પિતાની બહેન છે તો રૈનાને તે સ્ત્રી સાથે શું સંબંધ થાય ?
   (A) માતા (B) બહેન (C) ફોઈબા (D) દાદી

જીગો - Sar, I hav tu(2) brathars end sisters, van fathar end van mathar end van bhaiband in may femili.

જીગો - સર આપળું ઈંગ્લીશ કેવું?

નિરજ ભરવાડ - બે જીગા, ઈંગ્લીશ તો તારી જોડે જ શીખાય.

અમારો જીગો કલાકાર છે. એના ઈંગ્લીશ ઉપર બહુ ધ્યાન ના આપવું.

Exercise

8. એક માણસનો પરિચય આપતા સ્ત્રીએ કહ્યું, 'તેની પત્ની એ મારા પિતાની એક માત્ર પુત્રી છે' તો તે સ્ત્રીને તે માણસ સાથે શો સંબંધ હોય ?
   (A) ભાઈ (B) પતિ (C) પુત્ર (D) પત્ની
9. વિજય કહે છે, 'આનંદની માતા મારી માતાની એકમાત્ર પુત્રી છે' આનંદનો વિજય સાથે શો સંબંધ છે ?
   (A) મામા (B) કાકા (C) ભાણેજ (D) ભાઈ
10. ભુરો અને જીગો ભાઈઓ છે. કરમ એ ગરમનો પિતા છે. અવની એ જીગાની માતા છે. ભૂરો અને ગરમ ભાઈઓ છે. કરમ એ અવનીને સંબંધમાં શું થાય ?
    (A) પત્ની (B) પતિ (C) પુત્ર (D) ભાઈ
11. જીગા તરફ આંગળી બતાવી ભૂરાએ કહ્યું, 'તે મારી બહેનના એક માત્ર ભાઈનો પુત્ર છે.' તો ભૂરાને જીગો શું થાય ?
    (A) પુત્ર (B) પતિ (C) ભાઈ (D) પત્ની
12. તસ્વીરમાં પુરૂષના ફોટા તરફ આંગળી બતાવી એક સ્ત્રીએ કહ્યું, 'તેના ભાઈના પિતા એ મારા દાદાના એકના એક પુત્ર છે', તો એ ફોટાવાળા માણસને સ્ત્રી શું સંબંધમાં થાય ?
    (A) મામા (B) ભાઈ (C) પિતા (D) બહેન
13. P એ Q નો ભાઈ છે. R એ Q ની માતા છે. S એ R નો પતિ છે. T એ S ની માતા છે, તો T ને P શું થાય ?
    (A) માતા (B) પુત્ર (C) પિતા (D) દાદી
14. સુરેશની માતાને ત્રણ પુત્રો હતા. પહેલાનું નામ રમેશ, બીજાનું નામ મહેશ તો ત્રીજાનું નામ શું ?
    (A) સુરેશ (B) રમેશ (C) મહેશ (D) કહી ન શકાય

Exercise

15 જીગાની માતા, ભૂરાની બહેનની દિકરી છે, તો ભૂરાની માતા, જીગાની માતાની શું થાય ?
(A) બહેન (B) નાની (C) માતા (D) કહી ન શકાય

ANSWERS

(1) C (2) D (3) D (4) C (5) Q1. A, Q2. B, Q3. C (6) A (7) C (8) B
(9) C (10) B (11) A (12) D (13) D (14) A (15) B

Solutions

1 મોહન (+) ↓ રોહન (+) સોહન (+) ↓ દિયા (-) રમણ (+)
જવાબ : રોહન

2 N (-) ↓ L ≈ M O (+) (-)
જવાબ : સાસુ

3 Z (-) X (+) Y (+) ≈ V (-) ↓ J (-) P (+)
જવાબ : X

4 C (+) ≈ B (-) ↓ L M A (+)
જવાબ :
L એ A નો પિતા ન હોઈ શકે, કારણકે
L અને A બંને એકજ પેઢીના છે.

5 ઈશા (-) ≈ રોહન (+) ↓ નૈના (-) દિયા (-) ≈ અભય (+) ↓ વંદના (-)
કિરણ (-) ≈ વરૂણ (+) ↓ પાયલ (-) ≈ હર્ષિત (+) ↓ જીગો (+) બકો (+)
જવાબ :
A1. જીગો અને વંદના પિતરાઈ થાય
A2. પાયલ એ દિયાને નણંદ થાય
A3. કિરણ એ હર્ષિતના સાસુ છે

Solutions

6 સાસુ (-) ↑ સ્ત્રી (-) ≈ પતિ (+) ↓ માણસ (+)
જવાબ : પુત્ર

7 માતા (-) ≈ પિતા (+) ↑ રૈના (+) સ્ત્રી (-)
જવાબ : ફોઈબા

8 પિતા (+) ↑ સ્ત્રી (-) ≈ માણસ (+)
જવાબ : પતિ

9 માતા (-) ↑ વિજય (+) માતા (-) ↑ આનંદ (+)
જવાબ : ભાણેજ

10 અવની (-) ≈ કરમ (+) ↑ ભુરો (+) જીગો (+) ગરમ (+)
જવાબ : પતિ

11 ભૂરો (+) બહેન (-) ↓ જીગો (+)
જવાબ : પુત્ર

12 દાદા (+) ↑ પિતા (+) ↑ સ્ત્રી (-) પુરુષ (+) પુરુષનો ભાઈ (+)
જવાબ : બહેન

13 T (-) ↑ S (+) ≈ R (-) ↑ Q P (+)
જવાબ : દાદી

14 માતા (-) ↑ સુરેશ (+) રમેશ (+) મહેશ (+)
જવાબ : સુરેશ

15 ભૂરાની માતા (-) ↑ ભૂરાની બહેન (-) ભૂરો (+) ↑ જીગાની માતા (-) ↑ જીગો (+)
જવાબ : નાની

1. D3M%R1@6F9E©KP2BI7*UQ4AWF5$8#Z

Q1. ઉપર આપેલ સિરિઝમાં એવા કેટલા અંક છે, જેની આગળ ચિન્હ અને પાછળ વ્યંજન છે?

(A) કોઈ નહીં (B) 1 (C) 2 (D) 3

Q2. ઉપરની આપેલ સિરિઝમાં એવા કેટલા સ્વર છે, જેની આગળ અંક છે, પણ પાછળ અંક નથી ?

(A) કોઈ નહીં (B) 1 (C) 2 (D) 3

Q3. આપેલ સિરિઝમાંથી જો બધા જ ચિન્હો રદ્દ કરવામાં આવે તો ડાબેથી 11મો કોણ છે ?

(A) P (B) 1 (C) 2 (D) B

Q4. નીચે આપેલ સમુહમાંથી કોણ અલગ પડે છે ?

(A) KP© (B) UQ* (C) 9EF (D) IB7

Q5. નીચેનામાંથી જમણી બાજુથી 20 માંના જમણે 8 મો કયું છે ?

(A) 6 (B) 7 (C) 8 (D) આપેલમાંથી કોઈ નહીં

2. R@F§31#MDUP4H©T8WN*AQ5EBI$J%Y27

Q1. આપેલ સમુહમાંથી કોણ અલગ પડે છે ?

(A) MD1 (B) 4HP (C) 8WT (D) Q5A

Q2. ઉપર આપેલ સિરિઝમાં એવા કેટલા ચિન્હ છે, જેની પહેલા અંક છે અને પછી અક્ષર છે ?

(A) કોઈ નહીં (B) 1 (C) 2 (D) 4

Q3. આપેલ સિરિઝમાંથી જો બધા જ અંકને રદ્દ કરવામાં આવે તો ડાબેથી 11મું કોણ હશે ?

(A) P (B) Q (C) N (D) ©

Q4. ઉપર આપેલ સિરિઝમાંથી નીચે આપેલ સિરિઝમાં ? ની જગ્યાએ શું આવશે ?

F31 DP4 TWN ?

(A) 5BI (B) QEI (C) QEB (D) Q5B

Q5. ઉપર આપેલ સિરિઝમાંથી એવા કેટલા અંક છે જેની પહેલા વ્યંજન આવે છે અને પછી પણ વ્યંજન આવે છે ?

(A) કોઈ નહીં (B) 1 (C) 2 (D) B

Q6. નીચેનામાંથી જમણી બાજુથી 17 માંના જમણે 8મું કયું છે ?

(A) E (B) D (C) # (D) 1

3. R@29TVAY5©#J1P8Q$E3*%6W41§UZ

Q1. આપેલ સમૂહમાંથી કોણ અલગ પડે છે ?

(A) JP© (B) 64* (C) W1% (D) 1#8

Q2. નીચેનામાંથી જમણી બાજુથી 19માંના જમણે 5મું કયું છે ?

(A) J (B) V (C) W (D) 8

Q3. ઉપર આપેલ સિરિઝમાંથી એવા કેટલા અંક છે જેના પહેલા વ્યંજન છે અને પછી ચિન્હ છે ?

(A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4

Q4. જો ઉપરની સિરિઝમાં છેલ્લા 18 ઘટકો ઉલટા ગોઠવવામાં આવે તો ડાબેથી 17મું કયું ?

(A) H (B) P (C) W (D) 6

Q5. ઉપર આપેલ સિરિઝમાંથી એવા કેટલા સ્વર છે જેની પહેલા ચિન્હ છે અથવા પછી ચિન્હ છે ?

(A) કોઈ નહીં (B) 1 (C) 2 (D) 3

4. M5$T@2J©DF19WP#E§168NATU7*Z4

Q1. ઉપરની સિરિઝમાં એવા કેટલા ચિન્હ છે, જેની પહેલા અંક અને પછી વ્યંજન હોય ?

(A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4

Q2. ડાબેથી દસમા અને જમણેથી તેરમા ઘટકની બિલકુલ વચ્ચે કયું ઘટક છે ?

(A) W (B) 3 (C) # (D) E અથવા #

Q3. જો ઉપરની સિરિઝમાં પ્રથમ 16 ઘટક ઉલટા ગોઠવવામાં આવે તો કયું ઘટક જમણેથી 18મું આવશે ?

(A) J (B) 2 (C) 9 (D) F

Q4. ઉપર આપેલ સિરિઝમાંથી એવા કેટલા વ્યંજન છે જેની પહેલા અંક છે પણ પછી ચિન્હ નથી ?

(A) કોઈ નહીં (B) 1 (C) 2 (D) B

સાહેબ, આપળો સમય બદલાતો દેખાય છે...

5. H@F! 3U6%GIT*PL8$¥9S27&AMK+J©D4#5¢E

Q1. આપેલી સિરીઝમાં જમણેથી 20માં ઘટકની જમણે 9મું ઘટક ક્યું?

(A) K (B) M (C) U (D) A

Q2. આપેલી સિરીઝમાં એવા વ્યંજન કેટલા કે જેની તરત આગળ અને તરત પાછળ નિશાની હોય?

(A) 3 (B) 1 (C) 2 (D) એક પણ નહિ

Q3. ઉપરોક્ત સિરિઝમાંથી બધી જ નિશાનીઓ રદ્દ કરવામાં આવે તો ડાબેથી 12મું ઘટક ક્યું હશે?

(A) 9 (B) 2 (C) 5 (D) 7

Q4. ઉપરોક્ત સિરિઝના આધારે નીચે આપેલમાંથી અલગ ક્યું પડે છે?

(A) L$8 (B) AKM (C) !F3 (D) 6G%

Q5. ઉપરોક્ત સિરિઝના આધારે નીચે દર્શાવેલ શ્રેણી પૂરી કરો

F3U %IT L$¥ ?

(A) 927 (B) 7%A (C) 7AM (D) 2&A

6. CUABDBCEDEDUABUACDEDADBCABCDBAB

Q1. આપેલી સિરીઝમાંથી બધા જ B રદ્દ કરવામાં આવે તો જમણેથી 8મું ઘટક ક્યું?

(A) E (B) U (C) A (D) D

Q2. ઉપરોક્ત સિરિઝમાંથી ડાબેથી બીજું ઘટક, પાંચમું ઘટક અને આઠમા ઘટકનો ઉપયોગ કરી, અંગ્રેજી ભાષાના કેટલા અર્થપૂર્ણ શબ્દો બનાવી શકાય?

(A) 3 (B) 1 (C) 2 (D) એક પણ નહિ

Q3. ઉપરોક્ત સિરિઝમાંથી એવા સ્વર કેટલા કે જેની તરત પાછળ સ્વર હોય?

(A) 4 (B) 3 (C) 2 (D) એક પણ નહિ

Q4. ઉપરોક્ત સિરિઝમાં ડાબેથી ૭માં ઘટકની જમણે ૫મું ઘટક ક્યું?

(A) E (B) D (C) U (D) A

ANSWERS

(1) Q1. B Q2. C Q3. A Q4. D Q5. D
(2) Q1. A Q2. B Q3. D Q4. C Q5. C Q6. A
(3) Q1. D Q2. D Q3. A Q4. D Q5. C (4) Q1. B Q2. A Q3. B Q4. B
(5) Q1. B Q2. C Q3. A Q4. C Q5. C (6) Q1. D Q2. B Q3. B Q4. C

CHAPTER 12

Clock
ઘડિયાળ

નિરજ ભરવાડ - જીગા ઘડિયાળમાં કેટલાં કાંટા આવે?

જીગો - સાહેબ, ઘડિયાળ કઈ કંપનીની છે એ બોલો ?

નિરજ ભરવાડ - બે જીગા ઘડિયાળ કોઈ પણ કંપનીની હોય એમાં સેકન્ડ કાંટો, મિનિટ કાંટા અને કલાક કાંટો એમ ત્રણ જ કાંટા હોય.

જીગો - ના સાહેબ ખોટી વાત, જીગો ખાલી રોલેક્સ ની ઘડિયાળ જ પહેરે છે અને આપણી ઘડિયાળમાં 6 કોંટા છે... કોક દિ બતાવીશ.

નિરજ ભરવાડ - વાહ જીગા જબરુ લાયો.
હવે હું કહું એ સાંભળ... ડોઢ ડાહ્યો બહુ.

આ પ્રકરણને ત્રણ વિભાગોમાં વહેંચી શકાય.

(A) તથ્યો (B) અરીસો (C) ખૂણાઓ

(A) તથ્યો (Facts - Clock Theory)

નીચે દર્શાવેલ તથ્યો દરેક મિત્રોએ સમજીને યાદ રાખવાં.

કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો દર કલાકે એક વાર મળે.

- 24 કલાકમાં (1 દિવસમાં) 22 વાર મળે
- 24 કલાકમાં 22 વાર ક્રોસ કરે
- બંને કાંટા એક બીજાની સામસામે કે એકબીજા ઉપર હોય ત્યારે સીધી રેખામાં છે એમ કહેવાય
- બંને કાંટા 15 મિનિટની દૂરી પર 90° નો ખૂણો બનાવે
- બંને કાંટા 30 મિનિટની દૂરી પર 180° નો ખૂણો બનાવે
- મિનિટ કાંટો :- 1 કલાકમાં 360° ફરે
- 1 મિનિટમાં 6° ફરે (1 કલાક = 60 મિનિટ, 360 / 60 = 6)
- કલાક કાંટો :- 12 કલાકમાં 360° ફરે
  1 કલાકમાં 30° ફરે (360 / 12 = 30)
  1 મિનિટમાં

(B) અરીસો (Mirror)

ઘડીયાળનું પ્રતિબિંબ અરીસામાં પડતા આ પ્રતિબિંબમાં કેટલા વાગ્યા હશે તે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછવામાં આવતા હોય છે.

Example 01 : જો ઘડીયાળમાં 4:35 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતા કેટલા વાગ્યા હશે ?

Short Cut

ઘડીયાળના આપેલ સમયને 11:60 માંથી બાદ કરતા જે આવે તે પ્રતિબિંબનો સમય મળે છે.

```
  11 : 60
- 4 : 35
---------
  07 : 25
```

Example 02 : જો ઘડીયાળમાં 7:45 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?

```
  11 : 60
- 7 : 45
---------
  04 : 15
```

Example 03 : જો ઘડીયાળમાં 11:20 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?

```
  11 : 60
- 11 : 20
---------
  00 : 40
```

0:40 ને 12:40 સમજવાં

સામાન્ય રીતે બાદ કરતાં જવાબમાં 0 આવે તો તેને 12 ગણવાં.

Example 04 : જો ઘડીયાળમાં 12:15 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?

```
  11 : 60
- 12 : 15
---------
```

```
  11 : 60
- 0 : 15
---------
  11 : 45
```

નોંધ – ઘડીયાળનાં સમયમાં કલાક 12 આપેલ હોય તો 12 ના સ્થાને 0 મૂકી બાદ કરવાં.

Example 05 : જો ઘડીયાળમાં 17:35 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?

```
  23 : 60
- 17 : 35
---------
  6 : 25
```

નોંધ – જ્યારે ઘડીયાળનો સમય 12 કલાક કરતાં વધુ એટલે કે 24 કલાક પ્રમાણે આપેલ હોય ત્યારે આપેલ સમયને 23:60 માંથી બાદ કરવો.

Exercise

1. જો ઘડીયાળમાં 9:20 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?
   (A) 2:20 (B) 2:40 (C) 3:40 (D) 1:40
2. જો ઘડીયાળમાં 4:05 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?
   (A) 7:55 (B) 6:55 (C) 5:55 (D) 7:05
3. જો ઘડીયાળમાં 10:56 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?
   (A) 10:04 (B) 2:04 (C) 1:56 (D) 1:04
4. જો ઘડીયાળમાં 2:18 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?
   (A) 9:18 (B) 2:42 (C) 9:42 (D) 10:42
5. જો ઘડીયાળમાં 11:22 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?
   (A) 12:38 (B) 12:22 (C) 10:38 (D) 11:38
6. જો ઘડીયાળમાં 11:05 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?
   (A) 12:55 (B) 11:55 (C) 1:55 (D) 12:05
7. જો ઘડીયાળમાં 12:20 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?
   (A) 11:20 (B) 11:40 (C) 12:40 (D) 1:40
8. જો ઘડીયાળમાં 12:47 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?
   (A) 12:13 (B) 11:47 (C) 11:13 (D) 1:47
9. જો ઘડીયાળમાં 16:10 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?
   (A) 8:50 (B) 7:50 (C) 8:10 (D) 7:10
10. જો ઘડીયાળમાં 20:21 વાગ્યા હોય તો અરીસામાં જોતાં કેટલા વાગ્યા હોય ?
    (A) 2:39 (B) 3:21 (C) 3:39 (D) 2:21

ANSWERS

(1) B (2) A (3) D (4) C (5) A (6) A (7) B (8) C (9) B (10) C

જીગો - સાહેબ સમજાઈ ગયું આપણ ને તો.

જીગો - Yu kno tha rizan end tha rizan iz tht ke I em veri inteligant....

નિરજ ભરવાડ - જીગા હવે આપણે ઘડિયાળનાં કાંટાઓથી બનતા ખૂણાઓનાં માપ શોધતા શીખીએ.

જીગો - અને આ ખૂણાઓને અંગ્રેજીમાં Corners કહેવાય.

નિરજ ભરવાડ - એ કલાકાર રૂમ કે ઘરના ખૂણા નહિ અહિં ઘડિયાળનાં કાંટાઓથી બનતા ખૂણાની વાત છે તેને Corners નહીં Angles કહેવાય.

જીગો - Yas, I kno thet theng, bat thenk yu 4 tha informesan...

(C) ખૂણાઓ (Angles)

ઘડીયાળનાં બંને કાંટા એટલે કે મિનિટ કાંટો અને કલાક કાંટા વડે બનતા ખૂણાનું માપ પૂછવામાં આવે છે.

આમ, તો આ Concept Practically સમજવો પડે એવો છે અને થોડો Complex પણ છે. પણ આવી બધી અઘરી વસ્તુઓને Short – Cut થી સહેલી બનાવવાની મજા અલગ જ છે, ભાઈબંધ

ઘડીયાળના બંને કાંટા (કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો) વડે બનતા ખૂણાનું માપ શોધવાનું સૂત્ર

$= 30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, H = Hour અને m = Minute

Example 01 : જ્યારે ઘડીયાળમાં 5:10 વાગ્યા હોય ત્યારે કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે ?

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, H = 5 અને m = 10

$= 30(5) - \frac{11}{2}(10) = 150 - 55 = 95^0$

Example 02 : જ્યારે ઘડીયાળમાં 10:40 વાગ્યા હોય ત્યારે કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે ?

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, H = 10 અને m = 40

$= 30(10) - \frac{11}{2}(40) = 300 - 220 = 80^0$

Example 03 : જ્યારે ઘડીયાળમાં 4:40 વાગ્યા હોય ત્યારે કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે ?

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, H = 4 અને m = 40

$= 30(4) - \frac{11}{2}(40)$

$= 120 - 220 = -100^0 = 100^0$

નોંધ – જવાબ Minus (-) માં આવે તો પણ તેને જ જવાબ ગણવો.

Example 04 : જ્યારે ઘડીયાળમાં 5:45 વાગ્યા હોય ત્યારે કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે ?

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, H = 5 અને m = 45

$= 30(5) - \frac{11}{2}(45)$

$= 150 - 247.5 = -97.5^0 = 97.5^0$

Example 05 : જ્યારે ઘડીયાળમાં 8:20 વાગ્યા હોય ત્યારે કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે ?

(A) 125^0 (B) 200^0 (C) 230^0 (D) 250^0

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, H = 8 અને m = 20

$= 30(8) - \frac{11}{2}(20)$

$= 240 - 110 = 130^0$.....(1)

$= 360^0 - 130^0 = 230^0$.....(2)

નોંધ – સૂત્ર મુજબ જે જવાબ આવે તે આપેલ ચાર Option માં ન હોય તો જવાબને 360^0 માંથી બાદ કરવો, કારણકે બંને કાંટા ખરેખર અંતઃકોણ અને બહિષ્કોણ એમ બે ખૂણાઓ બનાવે છે.

Exercise

1. જો ઘડીયાળમાં 3:05 વાગ્યા હોય તો કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે?
   (A) 62.5^0 (B) 67.5^0 (C) 82.5^0 (D) 72.5^0
2. જો ઘડીયાળમાં 4:20 વાગ્યા હોય તો કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે?
   (A) 5^0 (B) 10^0 (C) 15^0 (D) 20^0
3. જો ઘડીયાળમાં 6:50 વાગ્યા હોય તો કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે?
   (A) 90^0 (B) 97^0 (C) 265^0 (D) 250^0
4. જો ઘડીયાળમાં 3:25 વાગ્યા હોય તો કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે?
   (A) 32.5^0 (B) 42.5^0 (C) 52.5^0 (D) 47.5^0
5. જો ઘડીયાળમાં 5:40 વાગ્યા હોય તો કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે?
   (A) 65^0 (B) 290^0 (C) 71^0 (D) 190^0
6. જો ઘડીયાળમાં 8:10 વાગ્યા હોય તો કલાક કાંટો અને મિનિટ કાંટો કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે?
   (A) 180^0 (B) 190^0 (C) 170^0 (D) 175^0

ANSWERS

(1) A (2) B (3) C (4) D (5) B (6) D

સાહેબ, Solution છે કે નહીં....

Solutions

Q1. 3:05 વાગ્યા હોય તો,

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, $H = 3$ અને $m = 5$

$= 30(3) - \frac{11}{2}(5)$

$= 90 - 27.5$

$= 62.5^0$

Q2. 4:20 વાગ્યા હોય તો,

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, $H = 4$ અને $m = 20$

$= 30(4) - \frac{11}{2}(20)$

$= 120 - 110$

$= 10^0$

Q3. 6:50 વાગ્યા હોય તો,

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, $H = 6$ અને $m = 50$

$= 30(6) - \frac{11}{2}(50)$

$= 180 - 275$

$= 95^0$ $(360^0 - 95^0 = 265^0)$

Q4. 3:25 વાગ્યા હોય તો,

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, $H = 3$ અને $m = 25$

$= 30(3) - \frac{11}{2}(25)$

$= 90 - 137.5$

$= -47.5^0$

$= 47.5^0$

Solutions

Q5. 5:40 વાગ્યા હોય તો,

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, H = 5 અને m = 40

$= 30(5) - \frac{11}{2}(40)$

$= 150 - 220$

$= -70^0$ $(360^0 - 70^0 = 290^0)$

Q6. 8:10 વાગ્યા હોય તો,

$30H - \frac{11}{2}m$ કે જ્યાં, H = 8 અને m = 10

$= 30(8) - \frac{11}{2}(10)$

$= 240 - 55$

$= 185^0$ $(360^0 - 185^0 = 175^0)$

જીગો - ભરવાડ સાહેબ હું એમ કઉં... એમ કઉં... કેમ કઉં? કે મજા આઈ હો સાહેબ . મજાક મજાકમાં તમે ચોપડી સારી બનાઈ છે

નિરજ ભરવાડ - Thank You My Dear Jiga...

જીગો - હવે નવી ગણિતની ચોપડી ક્યારે આવે છે એ બોલો. This woz veri gud chopdi. Wi wont van mor chopdi of Ganit. Pliz sar. Mek it fastam fas.

નિરજ ભરવાડ - હા જીગા, તારી લાગણીઓને હું સમજું છું અને તુ પણ મારી લાગણીઓ સમજ. બહુ જલ્દી ગણિતની પુસ્તક પણ આવશે.

જીગો - oke sar. Si yu sun. gud bay.

NOTES